

KÄRLA
PÕHIKOOI
ÕPPEKAVA

Kinnitatud Kärla Põhikooli direktori käskkirjaga nr. 9õ 25.10.2007

ÜLDSÄTTED

- **Kärla Põhikooli õppekava on Kärla põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.**
- **Kärla Põhikooli õppekava terviktekst on avalikkusele kättesaadav kooli raamatukogus ja Kärla Põhikooli kodulehel.**
- **Kärla Põhikooli õppekava lähtealusteks on Eesti Vabariigi riiklik õppekava ja koolikollektiivi kokkulepe kooli eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse**

I ÜLDOSA

- 1. Kooli õppe-kasvatustegevuse eesmärgid ja põhmõtted**
- 2. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted**
- 3. Pädevused ja nende kujundamine**
- 4. Traditsioonilise aineõppe rakendamine**
- 5. Kooli tunnijaotusplaan klassiti**
- 6. Valikainete loendid ja valimise põhimõtted**
- 7. Hindamise korraldus**
- 8. Nõuded õpetaja töökavale**
- 9. Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine**
- 10. Huvitöö põhimõtted**
- 11. Kooli traditsioonid**
- 12. Õpikute, tööraamatute ja töövihikute nimekiri**
- 13. Kooliõppekava uuendamise ja täiendamise kord**

II AINEKAVAD

Ainekavades esitatakse:

- Aine õppe-eesmärgid**
- Õppesisu**
- Õpitulemused**
- Kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.**
- Läbivad teemad**

ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ ÜLDEESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.

Eesmärgid.

Õppe- ja kasvatustöö üldeesmärgiks on aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb edaspidi toime oma elu ja tööga. Lähtume tõsiasiast, et tänased õpilased hakkavad elama maailmas, kus tuleb suuta probleeme näha, neid püstitada ja lahendada, iseseisvalt valida ning otsustada.

Õpetame last oma võimeid hindama ja analüüsima, neist lähtuvalt ennast arendama, õppimist mõtestama ja eesmärgistama, oma tegevuse ja õppetulemuse eest vastutama, vigu analüüsima ning parandama, õpetame last mõtlema.

Meie ülesanne on jõuda riiklikus õppekavas toodud pädevusteni. Eesmärgi saavutamiseks kasutame kõiki kooli tegevuse valdkondi: õppetunde, tugisüsteeme, huvi- ja harrastustegevust.

Õppe- ja kasvatustöö koolis aitab kujuneda isiksusel, kes

- peab lugu kodust ja perekonnast;
- peab lugu enesest ja kaasinimestest, oma ja teiste rahvaste kultuurist;
- armastab isamaad;
- lähtub üldinimlikest kõlbelistest arusaamadest, hindab ilu ja headust;
- hindab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha;
- hoiab loodust;
- mõtleb loovalt ja loogiliselt;
- oskab ja mõistab vajadust teha tööd, on valmis koostööks;
- oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust, oskab õppida;
- oskab valida, otsustada ja vastutust kanda;
- suudab hankida ja kasutada infot;
- oskab kasutada ilusat eesti keelt.

Põhimõtted.

Kärla Põhikool on munitsipaalkool, mis viib ellu riiklikku hariduspoliitikat; seega lähtub kooli õppekava riikliku õppekava põhimõtetest. Kool töötab muutuv ja arenevas maailmas, seetõttu on õppekava pidevalt arenev, avatud õpilastele ja lastevanematele.

1) Võrdne võimalus hariduse omandamiseks

Igal õpilasel on võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õpetaja on teadlik iga õpilase võimekusest, juhib ja suunab tema arengut. Õpetaja kavandab õppeülesanded nii, et nad nõuaksid parajalt pingutust, kuid arvestaksid ka jõukohasust. Õpiraskustega õpilased saavad vastavalt vajadusele õpiabi. Kärla Põhikooli õpiabi süsteem on täpsustatud kooliõppekava peatükis “õpilaste nõustamine ja õpiabi”.

2) **Humanism ja demokraatia**

Koolis õpitakse ühiskonnaõpetuse tundides tundma käibivaid seadusi, norme ja reegleid, mõistma nende tähendust ja tähtsust. Inimeseõpetuse, kirjanduse ja klassijuhataja tundides väärtustatakse õpilaste omavahelistes suhetes vastastikune lugupidamine, austus, sallivus teistsuguse suhtes ning vägivallast hoidumine. Õpitakse märkama ja mõistma kaaslaste erivajadusi. Õpetajate ja õpilaste vahel valitseb vastastikune austus.

3) **Isamaalisus**

Kool väärtustab eesti rahvusteadvuse, kultuuri ja traditsioonid. Korraldab õpilastele traditsioonilisi matku ja ekskursioone oma kodukoha ja isamaa paremaks tundmaõppimiseks. Kooli pidulikud üritused algavad hümni laulmisega. Ajaloo, ühiskonnaõpetuse, kirjanduse ja muusikaõpetuse tundides räägitakse Eesti avatusest Euroopale ja maailmale, olemisest ühena maailma rahvastest; kõikide rahvaste kultuurist ja eripärast, õigusest olla alati omamoodi.

4) **Õppija aktiivsus ja vastutus**

Kool suunab õpilast oma õppimist kavandama, vastutama oma tegevuse ja õpitulemuste eest. Õpilane peab aktiivselt kujundama oma isikupärast õpistiili. See eeldab selgusele jõudmist oma võimetes ja kalduvustes, enesearendamist, oma õppimise eesmärgistamist. Terviseõpetuse ja klassijuhataja tundides läbiviidavad testid ning vestlused on õpilastele selles abiks. Samuti 8. klassi kevadel toimuv kutsevalikutest ja psühholoogi vestlus. Kool annab igale õpilasele võimaluse ennast huvialaringides arendada.

5) **Tasakaalustatus ja integratiivsus**

Kooli õppekavas on hõlmatud kõik tähtsad eluvaldkonnad. Õpetuse sisu valikul on arvestatud õppija kogemusi, igapäevast toimetulekut ja tulevikuvajadusi. Õpetaja ühendab teooria praktikaga, ta valdab erinevaid õpetamis- ja juhendamismeetodeid, suudab luua erinevaid õpikeskkondi. Seosed eri õppeainete (kirjandus – ajalugu – kunstiopeetus – muusikaõpetus - tööõpetus, geograafia – bioloogia – loodusõpetus, loodusõpetus – keemia – füüsika, eesti keel – võõrkeeled, matemaatika – füüsika - keemia, ühiskonnaõpetus – inimeseõpetus – arvutiõpetus) vahel ning ainekavu läbivad teemad (keskkond, liiklus ja turvalisus, elukutse valik, informaatika ja infotehnoloogia) tagavad õpilaste igakülgse arengu.

6) **Orienteeritus probleemidele**

Koolis lähtutakse tõsiasjast, et õpilased hakkavad edasi elama ja töötama pidevalt muutuv ühiskonnas, kus peab suutma probleeme näha ja iseseisvalt lahendada. Kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, mis nõuavad probleemi püstitamist ja lahendamist (uurimistööd, esseed, rollimängud, väitlused, konverentsid jms), erinevaid õppetöö vorme, mitme lahendusega õppeülesandeid.

AINEKAVU LÄBIVAD TEEMAD

Läbiva teema **KESKKOND** käsitlemisel jälgime looduskeskkonda, sotsiaalset, sh majanduskeskkonda ja kultuurikeskkonda. Õpetusega taotleme, et õpilane:

- *omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist, inimese, kultuuri ja sotsiaalse keskkonna vastastikustest seostest, nende sõltuvusest kohalikest tingimustest;
- *õpib tundma kodukandi kultuurilugu ja –tegelasi, tutvub kaunite ajaloo- ja looduspaikadega kodukohas;
- *teadvustab inimese sõltuvuse loodusvaradest- ja ressursidest;
- *teadvustab keskkonna probleeme, on vastutustundlik;
- *mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi;
- *omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid.

Läbiva teema **LIIKLUS JA TURVALISUS** käsitlemisel jälgime liiklusohutust, uimastiprobleemi ja ohuõpetust. Õpetusega taotleme, et õpilane:

- *oskab valida ohutut mängupaika ning tee ületamiseks sobivat kohta, vähendades sellega liiklusrisiki;
- *saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;
- *oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, kiirust ja kaugust;
- *teab sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi libedal, lumisel teel;
- *tunneb oma kooliteed, oskab käituda ühissõidukis;
- *teab jalgrattasõidu eeskirju;
- *omandab arusaamise, kuidas tekivad ohtlikud olukorrad, oskab tunnetada ohtu;
- *oskab käituda ja tegutseda ennast ja teisi ohtu seadmata;
- *oskab kasutada enesekaitsevahendeid, kutsuda abi ja kirjeldada õnnetusjuhtumit;
- *oskab kergemate õnnetuste puhul anda esmaabi;
- *teab, kuidas mõnuained mõjutavad inimest;
- *oskab hinnata alkoholi-narkootikumide kohta käivat infot, teeb vahet tõeste ja ebaratsionaalsete uskumuste vahel.

Läbiva teema **ELUKUTSE VALIK** käsitlemisel jälgime süsteemsust, eakohasust ja individuaalsust. Süstemaatilise ja läbimõeldud kutseuunitlustööga on võimalik aidata õpilastel oma elusuunda leida alates sobiva haridustee valimisest kuni esialgse kutsevalikuni välja. Õpetusega taotleme, et õpilane:

- *tutvub lähiumbruse elukutsetega, tekib uudishimu erinevate ametite suhtes;
- *oskab eristada olulist mitteolulisest ja planeerida oma aega;
- *kasvab kohusetunne, ausus, positiivne ellusuhtumine;
- *arenevad koostööoskused;
- *teab, kuidas teenitakse raha ja on seotud töö ja töötasu;
- *saab aru, et iga töö tegemiseks on vaja konkreetseid eeldusi ja oskusi ning vastavat haridust;
- *õpib arendama oma teadmisi, oskusi ja vilumusi;
- *õpib iseseisvalt otsustama, ennast hindama;
- *teab elukutsete mitmekesisust.

Läbiva teema **INFOTEHNOLOOGIA** käsitlemisel jälgime, et õpilasel kujuneksid infoühiskonna tehnoloogilises elu- ja töökeskkonnas toimetulekuks ja eneseteostuseks vajalikud oskused. Õpetusega taotleme, et õpilane:

- *mõistab info- ja kommunikatsioonivahendite rolli kaasaegses ühiskonnas;
- *mõistab info- ja kommunikatsioonivahendite kasutamisoskuse osa tööjõuturul ja oma kutsevaliku seisukohalt;
- *mõistab inimliku ja tehnoloogilise erinevust;
- *kasutab info- ja kommunikatsioonivahendite võimalusi oma õppimise tõhustamiseks;
- *kasutab erinevaid info- ja kommunikatsioonivahendeid õppetöös vajamineva info leidmiseks ja süstematiseerimiseks;
- *kasutab arvutit oma tööde (ettekanded, referaadid, uurimistööd jt) vormistamiseks ja esitamiseks).

KESKKOND

ÕPPEAINE	TEEMA
füüsika	8. kl – Hõõrdejõud. Kehade vastastikune mõju. Päikesesüsteem. valguse spekter. Valguse peegeldamine. Valguse murdamine. Kuu- ja Päikesevarjutus. valguse kiirgus. 9. kl – Soojusõpetus. Tuumaenergia – radioaktiivsus.
geograafia	7. kl – 8. kl – Maakera rahvastik. Rassid, keeled, usundid – erinevate kultuuride kooseksisteerimise vajalikkus. Maakera loodusvööndid. Inimene erinevates loodusvööndites, keskkonna probleemid. 9. kl – Eesti loodusgeograafia. Eesti looduskeskkond. Eesti inimgeograafia. Eesti rahvuslik keskkond. Eesti majandus, kultuur ja keskkonna probleemid. Euroopa loodusgeograafia. Inimene ja looduskeskkond Euroopas. Rahvused ja kultuurid.
keemia	8. kl – Millega tegeleb keemia? Keemiliste elementide levik. Hapnik. Vesinik. Vesi. Õhk. Tähtsamad happed, alused. Tuntumaid sooli. Neutralisatsioonireaktsioon. 9. kl – Tähtsamaid metalle. Erineva kiirusega kulgevaid keemilisi reaktsioone. Toiduained ja toitumine. Ensüümid. Bioloogilised redoksreaktsioonid. Suspensioonid, emulsioonid, kolloidid. Aerosoolid, vahud. Keemia ja argiilm.
loodusõpetus	1. kl – Õppekäigud metsa. Inimese tehtud asjad. Elus- ja eluta asjad .Päike ja Maa. Kütmine ja soojus. valgusallikad. Peegeldumine. Vesi. Materjalid 2. kl – Organismid ja elupaigad. 3. kl – Bakterid. Seened. Ravimtaimed. Organismidevahelised seosed. 4. kl – Päike on meile abiks mitmel moel. Maad ümbritseb õhukiht. Maakoos peituvad varad. Põhjavesi ja allikad. Aineringsus looduses. Kas loomad on muresid? 5. kl – Ained ja segud. Vesi organismide elus. Vesi ja veeaur. jää ja vesi. Soojenemine ja jahtumine. Tuul. Veeringe. Aastaring veekogus. Organismide elu õhus. Muld. Inimese mõju loodusele. 6. kl – Pinnamood. Eesti kliima. Elukooslus ja ökosüsteem. Asulad ja nende elukooslused. Põld. Niit. Mets. Soo. Järv. Jõgi. Läänemeri. Maastikud ja looduskaitse. 7. kl – Õhk ja vesi. Aine erinevates olekutes. Aatom ja molekul. Töö ja energia. Energia soojusnähtustes. Tuumaenergia. Keemiline energia.
bioloogia	7. kl – Elu tunnused. Taimed. Loomad. Kahepaiksete, roomajate, lindude, imetajate mitmekesisus ja kaitse. Loomade osa looduses ja inimese elus. 8. kl – Taimed ja loomad maal.

	9. kl – Bioloogiline evolutsioon. Biosfäär ja looduse mitmekesisus. Inimühiskond ja keskkonnakaitse.
matemaatika	7. kl – Positiivsed ja negatiivsed arvud. Temperatuur. Kõrgus maapinnast.
eesti keel kirjandus	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste tekstide kaudu. . 1. kl - Metsloomi aitamas. Päike, kuu ja tähed. Meie kodumaa on Eesti. Talvine kodumaa. 2. kl – kooliaed. Puud kannavad vilja. Radiaator. Loomaaias. 3. kl – Loomad. Linnud. Aastaajad. Vesi. Eestimaa. 4. kl – Miks on vaja Punast raamatut? 5. kl – Millise Eestimaa paiga sa sel suvel avastasid? Kas inimestevahelised suhted on keerulised? Miks? 6. kl – Uudishimulikud. 7. kl – Loodusluule. Teaduslik tekst. Looduskirjeldus.
inglise keel	9. kl – Keskkonna probleemid (Green Issues). Ümbertöötlemine (Recycling). Looduse päästmine (Saving nature).
saksa keel	7. kl – Kuhu jäävad meie loomad talvel? (Wo bleiben unsere Tiere im Winter?). Vajavad nad meie abi? (Brauchen sie unsere Hilfe?). Ühe oja eest hoolitsemine (Paten für einen Bach). Vee tähtsus meie elus (Ouelle unseres Lebens). Bioloogiliselt puhtad toiduained (Alles BIO oder was?). <seeo n maailm, mis on meile oluline (Es gibt nur eine Welt, die für uns zählt). 8. kl – Tornado. Hurrikans. Taifune und Zyklone. Looduse jälgedes (Der Natur auf der Spur). Appi, puhkajad tulevad! (Hilfe, die Urlauber kommen). Väljasuremisohus (Vom Aussterben Bedroht... Tule metsa! (Komm in den Wald). 9. kl – Mürk köögiviljas (Gift im Gemüse). Kas veel prahti? (Noch mehr Müll gefällig?).
ajalugu	5. kl – Jalgrattamatk Hirmuste mäele Suure Tõllu hauale. 6. kl – Muinasaeg. Idamaade kõrgkultuurid. Vana-Kreeka ja Vana-Rooma. 7. kl – Suur rahvasterändamine. Viikingid. Ameerika avastamine. 9. kl – Tänapäeva globaalprobleemid. Eesti Vabariik 1991 – 2001. Kolmas maailm.
kunst	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste piltide kaudu. Kaunis suvepäev. Hoia metsa! Maastik. Maailma kaart. Peegeldus vees. Linna ehitamine. Sügisvihm. Putukate kodu. Meie pargi kevadlilled. Lindude söögimaja. Lumelinn. Eskimod. Jalgrattamatk mere randa. Minu kodu – Eestimaa. Paks kuusik. Meisterdamine tammetõrudest, kastanitest, kuivanud lehtedest.
muusika	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada

	vastavateemaliste laulude kaudu. Aastaajad. Kukeseen. Kus on minu koduke?. Kuusepuu. Metsatööl. Upa, upa põllukene.
tööõpetus	Kõikides klassides – Materjaliõpetus. Viimistlusmaterjalid. Säästliku majandamise põhitõed.
inimeseõpetus	1.kl – Sügis aias ja metsas. Minu kodu. Majade ehitamine. Õppereis sigalasse. Päikese tee talvel. Tule soojus ja valgus. Kärla kirik. Matk Looduskaitse all oleva Ohaka jalaka juurde Sõmera külas. Ekskursioon Loona mõisa, Kihelkonna maalinnale, Odalätsi allikatele, Pidula kalakasvatuse ja Karujärvele.. 2. kl – Kooli ümbruse teed., tänavad. Kärla park, jõgi, asutused. Meie vald. Matk looduskaitse all olev Sassi tamme juurde Paikülas. Ekskursioon Viidumäele ja Viki talumuuseumisse. 3. kl – Valla ja riigi sümbolid. Inimsuhted . Matk looduskaitse all oleva Karujärve poopuu juurde ja Lihulinnale. Ekskursioon Kuressaarde. 5. kl – Elukeskkond ja tervis. 6. kl – Tehnikaajastu. 7. kl – Koostöö kaasinimestega.
ühiskonnaõpetus	4. kl – Matk looduskaitse all oleva Tuiu haava juurde Kandla külas. Ekskursioon Ninase poolsaarele, Panga pangale, Angla tuulikute juurde. 4., 8. ja 9. kl – läbi käsitlevate teemade kujundatakse kaasinimesi arvestav, erinevusi tunnustav, demokraatlikke tõekspidamisi, tolerantsust ja seaduskuulekust austav kodanik. 4. kl – Teisest inimesest lugupidamine.
informaatika	Kõikides klassides – Säästev tarbimine, millele aitab kaasa infotehnoloogia hea tundmine. Vähem paberandjal infot – see säästab metsa.

LIIKLUS/TURVALISUS

ÕPPEAINE	TEEMA
füüsika	8. kl – Kiirus. Keskmise kiirus. Spidomeeter. Teepikkus. Trajektoor. Liikumise liigid. Hetkkiirus. Kehade vastastikmõju. Hõõrdejõud. Elastsusjõud.
geograafia	7. kl – Orienteerumine kaardil, ruumis, ajas.
keemia	8. ja 9. kl – Ohutustehnika keemiliste ainetega katsete tegemisel.
loodusõpetus	1.kl – Eluta loodus (päike, vesi, tuli). Inimese tehtud asjad (töötamine kodumasinatega). Mina ja maailm (minu koolitee) Kütmine, soojus ja ohutus. Valgusallikad (lamp, lõke, küünal, päike). Materjalid. 3. kl – Liikumine. Liiklus. 4. Elektriauto ei vaja sõitmisel bensiini. 5. kl - Jää ja vesi. Inimese mõju loodusele. 7. kl – Jõud. Tuumaenergia.
bioloogia	8. kl – Inimene ja tervishoid. Õnnetusjuhtumid ja esmaabi. Inimese surm ja elustamisvõtted. Tervislikud eluviisid. 9. kl – Inimese meeleeelundid ja elundkonnad.
matemaatika	1.kl – Geom kujundid (liiklusmärgid). Sirglõik. Sirgjoon. Tekstülesanded. 2. kl – Mõõtmise ja joonestamine. Liiklusmärgid. Tekstülesanded. 3. kl – Ajaühikud. Sõiduplaanid. Pikkusühikud. Tekstülesanded. 4. kl – Pikkusühikud. Kiirus, aeg ja teepikkus. Tekstülesanded. 5. kl – Teepikkuse, aja, kiiruse arvutamine. Ristuvad sirged. Paralleelsed sirged. 7. kl – Koordinaatteljestik.
eesti keel kirjandus	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste tekstide ja jutustamisteede kaudu. 1 .kl – Liiklus maal. Liiklus linnas. Aadama ja Anna linnasõit. 2. kl – Kooliaasta algus. Londiste läheb kooli. Bussisõit. 7. kl – Õnnetusjuhtumid. Ohutu liiklus. Viisakus liiklemisel. 4. kl – Auto – kas tõelisus või unistus. Autode kohus. Naine ja auto ehk naisteautod. Number üks on dziip.. Meeste mängud. 5. kl – Kas teistega koos probleemidele lahenduse leidmine on kerge või raske? Miks? 6. kl – Liiklusvahendid. 7. kl – Sõjaromaan. Inimene sõjas... Läänerindel muutuseta.
inglise keel	4. kl – Kas tema lähedal on kauplust? (Is there a shop near her?) 6. kl – Autoõnnetus (Car Accident).
saksa keel	7. kl – Kellel on eesõigus? (Wer hat Vorhart?). Lastelaul ütleb, mis mees tänaval seisma peab (Ein Kinderlied sagt

	<p>dir, was Mann auf der Strasse tun soll). Situationspildid tänavalt (Situationsbilder auf der Strasse).</p> <p>9.kl – Elu pärast autoõnnetust (Wie soll es weitergehen?). Inimene, see on auto! (Mensch, ist das ein Wagen!). Kui kõikidel inimestel oleks auto – raske tagajärg (Wenn alle Menschen Autos hätten – schwere Folgen).</p> <p>Juhiluba ja autosõit (Führerschein und Autofahren).</p>
kunst	<p>Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste piltide kaudu.</p> <p>Olen pimedas nähtav. Libe koolitee. Talvesport. Punane, kollane roheline. aastavahetus ja ilutuli. Tänaval ja teel liigeldes. Järve ääres. Liiklusvahendite meisterdamine erinevatest materjalidest.</p>
muusika	<p>Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste laulude kaudu.</p> <p>valgusfoor. Sinine ja Roheline papi. Rongisõit. Kooliteel. Mis linnas nägin ma. Muti metroo.</p> <p>Heliõpetuses: müra, võnkumine, hääled liikluses.</p>
tööõpetus käsitöö	<p>Kõikides klassides – Tööohutus õmblusmasinaga õmblemisel ja töövahendite (käärid, nõel, vardad, heegelnõel, triikraud, pliit, ahi) käsitlemisel.</p> <p>Tööohutus elektrimasinate, tööriistade, treipingi jt kasutamisel.</p>
inimeseõpetus	<p>1. kl – Koolitee maal. Kuidas käitun kooliteel ja ühissõidukis? Miks on helkur vajalik? Tule soojus ja valgus. Helistamine hädaabisse abi kutsumiseks.</p> <p>2. kl – Õpilase koolitee. Liiklusohutus. Käitumine tänaval. Kuidas kutsuda abi?</p> <p>3. kl – Ohutu liiklemine kooliteel.</p> <p>5. kl – Õnnetusjuhtumite vältimine ja esmaabi. Narkomaania. Tubakas. Alkohol. Uimastid.</p> <p>6. kl – Turvalisusvajadus. Käitumine tänaval, ühissõidukis.</p>
ühiskonnaõpetus	<p>9. kl – Haldusõigus. Liikluseeskiri.</p>

ELUKUTSEVALIK

ÕPPEAINE	TEEMA
füüsika	8. kl – Optika, prillid (optik). Õhurõhk, temperatuur (sünoptik). Päikesesüsteem (astronoom). heliõpetus (muusik). 9. kl – Soojusõpetus (küttesüsteemid). Elektriõpetus (elektrik). Astronoomia (astronoom). Vooluallikad (autoõpetus).
geograafia	8. kl – Elukutsed erinevates loodusvööndites ja kultuurides. 9. kl – Demokraatlik ja ebademokraatlik riik. Riigi õiguskaitseorganid. Riigikaitse. Geoloogi, geograafi, hüdrometeoroloogi elukutsed tänapäeval.
loodusõpetus	1. kl – Puuviljad ja marjad. Köögiviljad. Taimede kasvatamine (aednik). Inimese tehtud asjad (meistrimees, insener). Kütmine, soojus, ohutus (päästetöötaja). Öö ja päev (tähetark, erinevad ametid). Koduloomad (talunik). 7. kl – Maa siseehitus ja areng.
matemaatika	6. kl – Punkti asukoht tasandil (orienteerumine). 7. kl – Temperatuuri graafik (sünoptik). Projekti koostamine ruumilise kujundi kohta (arhitekt). 7., 8., 9. kl – Geomeetrilised kujundid (projekteerija) 9. kl – Plaanimõõt. Täisnurkne kolmnurk. Trigonomeetria (geodeesia).
eesti keel kirjandus	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste tekstide ja jutustamisteede kaudu. 1. kl – Mamma Miia (õmbleja). Ämblik Ärbi (kuduja). Orav Ülo. Kaupluses. Poemäng. Maapoes (müüja). Teatris (näitleja). Tere-viisor (saatejuht, diktor). Miks arst teeb haiget? Vares Vaak satub kimbatusse. Tiit kardab hambaarsti. Prillid. Adam ja Anna on arstid. Kata õnnetus (arst, kiirabi, tuletõrjuja). Kelleks saada? Kõige toredam tund (õpetaja). Kata on korrapidaja (koristaja). Aadama ja Anna linnasõit bussi-, trammi-, trollijuht). Raamatukogus (raamatukoguhoidja). Elekter läks ära (elektrik). Juuksuri juures (juuksur). 2. kl – Lood isaga. Kõige ilusam isa. Minuga juhtub alati midagi. Mis on huvitav? Nublu aitab tuletõrjujaid. 3. kl – Töökus. Jõukus. Ametid. Laiskus, rumalus. 4. kl – Pressikonverents. Tegijanimi. 5. kl – Kas iga töö eest peab saama tasu? Miks? Naga (ehitaja). Kuidas vanasti leiba tehti (pagar). Mida peab ajakirjanik teadma ja oskama? Milline amet on filmitegemise juures kõige huvitavam? 6. kl – Teadlane. 7. kl - Kahtlemine fotokunstis. Kunst on sõnum inimeselt inimesele. Film – see on imelihtne. Teatrilumm. 8. kl - Juhtivad töötajad, abid, sekretärid. 9. kl – Raamatukoguhoidja, ajakirjanik

inglise keel	5. kl – Elukutsed (Professions). 9. kl – Elukutsed (Professions. Au-pairing. Mida sa teed oma ülalpidamiseks? (What do you do for a living?) Sinu tulevane elukutse (Your future job?). Äri alustamine (Starting business).
saksa keel	9. kl – Kas unenäod täituvad? (Träume sind Schaume?). Kanaliloots – elukutsekirjeldus (der Kanal ist mein täglich Brot). Elukutsesoo (Berufswünsche). Sinu unistuste elukutse. (Dein Traumberuf).
ajalugu	5. kl – Sissejuhatus ajaloo õppimisse (ajaloolane). 6. kl – Muinasaeg. Ajalooallikad. Idamaade muistsed tsivilisatsioonid. Kreeta – Mükeene kõrgkultuur. Kreeka mütoloogia. 7. kl – Ristiusk jõuab Läänemere idakaldale.
kunst	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste piltide kaudu. Meremehed ja meri. Puid mõõtnas. Koduloomad vajavad hoolt. Tuukrid. Amet lööb “pitseri”. Kokk on kui kuningas. Lilleseaded. Tuuleveskid. Nukuteatri kavaleht. Kaupluses. Talu. Rätsepmeister. Bensinijaamas. Ehitamas. Minu kodu Eestimaa: arhitektuur. Oma kodu kujundamine.
muusika	Väärtushinnanguid ja käitumismalle on võimalik kujundada vastavateemaliste laulude kaudu. Algklassides laulud, mis räägivad elukutsetest. “Seitsme rätsepa laul”, “Pillimehed”, “Meistrimehed”, “Igal ühel oma pill”, “Löökpillid”. Muusikaga seotud elukutsed: pillimees, helilooja, laulja, dirigent, interpret jt.
tööõpetus käsitöö	Tehnika sõnavara ja põhitõed. Kõik tööõpetuses kasutatavad praktilised tööd. Kutseõppe võimalused seoses tööõpetusega (puusepp, treial, sadulsepp, ehitaja). Kutseõppevõimalused seoses käsitööga (õmbleja, kangastelgedel kuduja, käsitöömeister (tikkija, kuduja, heegeldaja), kokk, kondiiter.
inimeseõpetus	1. kl – Kuidas käitun kooliteel? (politseinik). Raul ja tema sõbrad. Minu säästuvalik (müüja). Kokkuhoidmine (pankur). Õppekäik sööklasse (kokk). Kelleks tahan saada? Õppekäik sigalasse. Minu kodu (ehitaja). 2. kl – Meie vald (vallas esindatud elukutsed). 3. kl – Ettevõtlus Kärla vallas (valla ettevõtted). Ehitusametid. Ajaleht. Ajalehe valmimine (ajakirjanik jt). 4. kl – Pereliikmete õigused ja kohustused. Täiskasvanud. Pank. Valla- ja linnavolikogu. Ajaleht – ametid ja ametimehed ajalehe juures. 6. kl – Kellega ma sooviksin sarnaneda. 7. kl – Noore inimese terviklik minapilt. Enesetunnetuse arendamine. Aluse loomine täiskasvanuks saamisel. Iseenese osa saatuse kujundamisel.
ühiskonnaõpetus	4. kl – Pereliikmete õigused ja kohustused. Täiskasvanud. Pank. Valla- ja linnavolikogu. Ajaleht – ametid ja

	ametimehed ajalehe juures.
informaatika	Kõikides klassides – Info edastamine mitmesuguste elukutsete kohta, teadvustades õpilastele, kui tähtis infotehnoloogia vahendite tundmine erinevate ametite puhul on. Kaudselt aitab see kaasa elukutse valikul. Õpilasele saavad selgemaks tema huvid, oskused, soovid, väärtushinnangud edaspidiseks (sekretär, raamatupidaja, õpetaja, ajakirjanik, insener, mehhaanik, ehitaja jt).

INFOTEHNOLOOGIA

ÕPPEAINE	TEEMA
geograafia	8. ja 9. kl – Interneti ressursid erinevate geograafia teemade käsitlemisel.
loodusõpetus	1. – 3. kl – Töö teatmeteostega. 4. kl – Töö teatmeteostega. Teadussari “Kosmose uurimine...”
matemaatika	8. kl – Harilik murd arvutil. 9. kl – Trigonomeetria arvutil.
eesti keel kirjandus	1. ja 3. kl – Õppereis raamatukokku. 4. kl – Töö teatmeteostega ENEKE, ÕS, Lasteentsüklopeedia). Teeme tutvust arvutiga. Kuidas arvutil kirjutada? Õppereis raamatukokku. Koeraleksikoni koostamine. 5. kl - Info on võim. Ajaleht on varaait. Õigekeelsussõnaraamat. 7., 8. ja 9. kl – Sõnaraamatud, entsüklopeediad, internet, arvutikiri.
inglise keel	3. ja 4. kl – Sõnastik (Dictionary). 5. kl – (My English book). Sõnastik (Dictionary). 6. kl - Sõnastik. At Weekends (TV, computer, readingthenewspaper). 7. kl – Sõnastik (Problem – letters in the magazines). Telefon, side (Hold on, please). 8. kl – Sõnastik.. Phone calls.
saksa keel	8.kl – Sõnastik (Wörterverzeichnis). Öhtu TV-ga (Fernsehabend). On TV hobi või...? (Ist Fernsehen ein Hobby oder...?). Pealtvaataja, kes... (Es gibt Zuschauer, die...). 9. kl – Sõnastik. Video-Bekanntschaft
ajalugu	9. kl – Kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel.
muusika	9. kl – Arvuti ja muusika. Kontsertide külastamine ja retsenseerimine.
tööõpetus	Kõik klassid - Tehnika vajab taibukust. 8. ja 9. kl – Tehnilise graafika alused.
inimeseõpetus	1.kl – raamatukogu külastamine ja kasutamine. Tutvumine arvutiga. 2. kl – Info hankimine. Raamatukogu külastamine. Arvuti kasutamine. 3. kl – Ajaleht. Inimene ja teave. Raamatukogu külastamine. Arvuti kasutamine.
ühiskonnaõpetus	4. kl – Inimene ja teave. (ajakirjandus, TV, raadio, teatmeteosed, internet). 8. ja 9. kl – Internet kui infoallikas (kõik ühiskonnaõp teemad, näit: Eesti riik. Õigusaktid. Tööõigus). Meedia demokraatlikus ühiskonnas. Info otsimine internetist. Infovabadus, mis see on?

PÄDEVUSED JA NENDE KUJUNDAMINE.

Pädevused kujunevad õppeprotsessis kõikide õppeainete vahendusel, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Tegevuspädevused (üldoskused, sh õpioskused: vaatlus-, võrdlus-, lugemis-, kirjutamis-, kuulamis-, kõnelemis-, arvutamisoskus) kuuluvad täielikult ainete valdkonda. Suhtlus- ja väärtuseliste pädevustega on vaja tööd teha nii aine- kui ka klassijuhataja tundides ning klassivälises töös. Õppe- ja kasvatustöö edu sõltub suuresti klassiga töötavate õpetajate koostööst. Suhtlemise ja väärtuselised pädevused jaotatult kooliastmete kaupa peaksid üheksa kooliaasta jooksul kujundama isiksuse, kes tuleb iseseisvalt toime oma otsuste ja valikutega. Selline inimene tuleb iseseisvalt toime ka oma edaspidiste õpingute, elu ja tööga, mis ongi kooli üldeesmärkideks.

I KOOLIASTE

Siin on temaatiline rõhuasetus MINA-MEIE-KODU suhetel PEREKONNA ja KODUKOHAGA.

Sellel kooliastmel tuleb suunata lapsi mängult õppimisele, aidata tunda end oma kooli liikmena, õpetada üheskoos tegutsema ja õppima, kujundada õiged väärtushinnangud ja käitumismallid.

Selleks on vaja kujundada järgmisi suhtluspädevusi:

- *on valmis suhtlema, suudab töötada ja õppida rühmas kui ka üksinda;
- *mõistab, et inimesed, nende arvamused ja soovid on erinevad;
- *püüab konflikte lahendada rahulikult; teab viisakuskombeid ja käitub teisi arvestavalt;
- *tunneb end oma pere ja ka kooli liikmena.

Väärtuselised pädevused kasvatavad õpilase suhtumisi ja hoiakuid. Esimeses kooliastmes on oluline, et ta:

- *oskab oma tegevust ja käitumist kaaslastega võrrelda;
- *saab aru mõistete *oma-võõras-ühine* tähendusest;
- *saab aru koostöö vajalikkusest;
- *teeb vahet mängu ja tegelikkuse vahel;
- *oskab hoida puhtust ja korda;
- *peab tähtsaks teada ja osata;
- *tunneb oma kodukoha kauneid paiku ja hoiab sealset loodust.

II KOOLIASTE

Siin on temaatiline rõhuasetus MINA-MEIE- KODU suhetel EESTIGA.

Sellel kooliastmel on oluline iseseisva mõtlemisoscuse arendamine. Õpilastel tuleb aidata leida oma tugevaid külgi, juhtida neid eneseteostusele ja otsustamisjulgusele nii, et see tooks kaasa klassikaaslaste tunnustuse.

Selleks on vaja kujundada järgmisi suhtluspädevusi:

- *tunneb vastutust oma tegude eest, peab kinni kokkulepetest;
- *hoidub vägivallast, aitab kaaslasi;
- *oskab oma arvamusi kujundada, põhjendada ja kaitsta;
- *hindab teiste inimeste tööd.

Suhtumistes ja hoiakutes on oluline, et õpilane:

- *oskab oma tegevust analüüsida ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada;
- *oskab näha ja sõnastada probleeme, püüab nendele otsida lahendusi;
- *oskab ja tahab teha koostööd ning kaaslasi tunnustada;
- *tunneb tervislikke eluviise, tähtsustab kehalist tegevust;
- *määratleb end oma rahvuse liikmena;
- *oskab näha inimeste mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast.

III KOOLIASTE

Siin on temaatiline rõhuasetus MINA suhetel MAAILMAGA ÜMBRITSEVATE INIMSUHETE kaudu. Selles kooliastmes on oluline avardada õpilaste maailmapilti, aidata kujundada suhtumist ümbritsevasse. Õpetada õpilasi tundma oma võimeid, kalduvusi, huvialasid, uskuma iseendasse, olema tolerantne teiste arvamuste suhtes.

Selleks on vaja kujundada järgmisi suhtluspädevusi:

- *oskab suhelda erinevate inimestega erinevates olukordades;
- *püüab probleeme hinnata ka teiste inimeste seisukohalt;
- *järgib ühiselu reegleid;
- *oskab korraldada koostööd;
- *oskab oma seisukohti põhjendada ja kaitsta.

Suhtumistes ja hoiakutes on oluline, et õpilane:

- *tunneb oma võimeid ja hindab oma toimetulekut;
- *oskab eriolukorda hinnata ja selles toimida;
- *oskab seista oma põhjendatud õiguste eest;
- *oskab hinnata esteetilisi väärtusi;
- *hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista;
- *tahab end hoida heas füüsilises vormis;
- *tunnetab end oma rahvuse esindajana, hindab oma emakeelt, näeb oma rahvust teiste rahvuste hulgas, väärtustab kõigi rahvaste kultuuri;
- *mõistab inimese ja keskkonna seoseid;
- *oskab teha valikuid, arvestades tagajärgi.

PÄDEVUSED KOOLIASTMETI

I KOOLIASTE	II KOOLIASTE	III KOOLIASTE
tunneb end oma pere liikmena, oma kooli õpilasena; hoiab oma kodu	määratleb end oma rahvuse liikmena; austab oma kooli ja -kaaslasi	tunnetab end Eesti kodanikuna, hindab oma emakeelt, näeb oma rahvust teiste rahvuste hulgas, väärtustab kõigi rahvaste kultuuri
on valmis suhtlema, mõistab inimeste erinevusi, püüab konflikte rahulikult lahendada, teab viisakuskombeid	tunnustab ja arvestab kaaslasi ning olukordade erinevusi, hoidub vägivallast, aitab kaaslasi	arvestab erinevaid olukordi ja suhtluspartnereid, oskab oma seisukohti põhjendada ja kaitsta, hindab olukordi ka kaasinimeste seisukohalt, järgib ühiselu reegleid
suudab rühmas töötada, oskab oma tegevust teiste tegevusega võrrelda	oskab teha koostööd ja kaaslasi tunnustada, tunneb vastutust oma tegude eest	oskab korraldada koostööd
oskab anda hinnangut oma tegevusele ja käitumisele	oskab oma tegevust analüüsida, hinnata ja vajadusel parandada	oskab eriolukorda hinnata ja selles toimida
peab tähtsaks teada ja osata, teeb vahet mängu ja tegelikkuse vahel, oskab õppida teistega koos ja ka üksi	mõistab teadmiste tähtsust, tunneb ja oskab kasutada erinevaid õpivõtteid	saab aru pidevõppe vajalikkusest ja oskab kujundada oma õpistiili
hoiab puhtust ja korda, tunneb rõõmu liikumisest	tunneb tervislikke eluviise, tähtsustab kehalist tegevust	hoiab end heas füüsilises vormis ja jälgib oma tervislikku seisundit
hoiab oma kodukoha loodust	hoidub loodust kahjustamast	mõistab inimese ja keskkonna seoseid
oskab näha enda ümber ilu ja seda hinnata, tunneb rõõmu käelisest eneseväljendusest	püüab oma töid kaunilt ja puhtalt kujundada, hindab kunstilist tegevust	oskab hinnata esteetilisi väärtusi
oskab lugeda õppeteksti, plaani, diagrammi, kaarti	oskab kasutada erinevaid tekstiliike ja infokanaleid	oskab luua erinevaid tekstiliike õiges eesti keeles
oskab vaadelda, kuulata, kirjeldada, nähtusi rühmitada	oskab sõnastada probleeme ja kavandada lahendusteid	mõtleb loovalt ja loogiliselt
mõistab töö kavandamise tähtsust, päevaplaani järgimist	oskab oma aega jaotada, osaleb oma õppetöö kavandamises	oskab oma tööd kavandada ja korraldada

tunneb erinevaid infoallikaid, otsib juhendamisel teavet	õpib arvutit kasutama	tunneb arvuti võimalusi, oskab seda töövahendina kasutada
annab hinnangu oma tööle	hindab teiste inimeste tööd	teab edasiõppimise võimalusi, oskab teha valikuid ja hinnata oma toimetulekut
mõistab <i>oma-võõras-ühine</i> tähendust	oskab oma arvamust kujundada, põhjendada ja kaitsta	oskab vägivallale vastu seista, hoiab oma au ja väärikust

ÕPPEKORRALDUS

Õppeaasta algab 1. septembril. Õppeaasta kestab õppe algusest ühel kalendriaastal uue õppe alguseni järgmisel kalendriaastal. Õppeaasta koosneb õppe- ja eksamiperiодidist ning koolivaheaegadest.

Õppeperioodis on vähemalt 175 õppepäeva (35 nädalat). Koolivaheajad määrab koolidirektor käskkirjaga vastava haridus- ja teadusministri määrusest lähtudes.

Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilaste nädalakoormus õppetundides on määratud kooliõppekavaga ja see ei ületa seadusega ettenähtud suurimat lubatud nädalakoormust.

Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas on kindlaks määratud tunniplaanis, mille kinnitab koolidirektor käskkirjaga.

Õppetunni pikkus on 45 minutit. Vahe tunni pikkus on vähemalt 10 minutit. Õppetundide pikkuse lühendamisel, vahe tunni pikkuse määramisel või õppetunni ärajätmisel lähtutakse sotsiaalministri määrusega kehtestatud tervisekaitse nõuetest.

Kärla Põhikoolis on vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele õppekorralduse põhivormiks õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni, matka või õppekäiguna. Koolis on traditsiooniline klassiõpe.

Õpilaste nädalakoormus klassides on:

I klass –	20 õppetundi
II klass –	23 õppetundi
III ja IV klass –	25 õppetundi
V klass –	27 õppetundi
VI klass -	29 õppetundi
VII klass –	30 õppetundi
VIII klass –	32 õppetundi
IX klass –	34 õppetundi

Õppetöö on korraldatud järgmiselt:

- õppetöö toimub esmaspäeval, teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval vastavalt tunniplaanile kell 8.30 – 15.55; reedel vastavalt tunniplaanile kell 8.30 - 14.10,
- õppetunni pikkus on 45 minutit, vahe tunni pikkus 10 minutit. Söögivahe tunnid pikkusega 20 minutit toimuvad 4. ja 5. tunni järel,
- õppeaasta jaotub neljaks õppeveerandiks, õpilastele antakse klassitunnistused enne sügis-, jõulu- ja kevadvaheaja algust ning õppaasta lõpus,
- Esimese klassi õpilased saavad esimese ja teise veerandi lõpus hinnangulehe, mis õppetöö lõpus köidetakse klassitunnistuse vahele. Alates II poolaastast saavad ka 1. klassi õpilased hindeid 5-palli süsteemis.
- iga veerandi lõpul kannab klassijuhataja tunnistusele teksti: “Õppenõukogu avaldab kiitust väga hea või hea õppe edukuse eest” neile õpilastele, kelle tunnistusel on ainult “4” ja “5”. Aktiivsed kaasalööjad huvitöös, spordivõistlustel jm saavad tunnistusele teksti: “Õppenõukogu avaldab kiitust aktiivse klassivälise tegevuse eest”,

- koolis õpitakse A- keelena inglise keelt, B- keelena saksa keelt,
- 5. klassi õpilased sooritavad igal õppeaastal tasemetöö loodusõpetuses,
- 6. klassi õpilased sooritavad igal õppeaastal riiklikud tasemetööd,
- 7. klassi õpilased sooritavad kooli õppenõukogu poolt valitud õppeaines hindelise arvestuse, mille hinne kantakse klassitunnistusele ja arvestatakse aastahindesse,
- 8. klassi õpilased sooritavad omal valikul ühes õppeaines hindelise arvestuse, mille hinne kantakse klassitunnistusele ja arvestatakse aastahindesse.
- põhikooli lõputunnistus antakse õppenõukogu otsusega 9. klassi õpilasele, kes on sooritanud lõpueksamid ja kellel on kõigis õppeainetes aasta- ja eksamihinne vähemalt rahuldav,
- iga veerandi algul koostatakse konkreetne kontrolltööde plaan, kus igal õppepäeval tohib toimuda üks kontrolltöö, 8. ja 9. klassis ühel nädalapäeval nädalas ka kaks kontrolltööd,
- iga veerandi algul teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks läbivõetava materjali, kontrolltööde toimumise kuupäevad ja lõpphinnet kujundavad tegurid,
- iga veerandi jooksul saadab klassijuhataja õpilastele koju hinnetelehed, kuhu on märgitud seni saadud hinded,
- iseseisva mõtlemise ja õpioskuse kujundamiseks teevad õpilased uurimistöid, referaate, kirjutavad esseesid,
- täiendavale õppetööle jäetakse õpilane õppenõukogu otsusega ja see toimub üldjuhul vahetult pärast õppetöö lõppu juunikuus.

I KOOLIASTME TUNNIJAOTUSPLAAN

ÕPPEAINE	I KLASS	II KLASS	III KLASS	KOHUSTUS- LIKUD TUNNID	LISA- TUNNID
EESTI KEEL	6	7	6	19	
A-VÕÕRKEEL			3	3	
MATEMAATIKA	4	5	5	10	4
LOODUSÕPETUS	1	2	2	3	2
INIMESEÕPETUS	1	1	1	3	
MUUSIKA	2	2	2	6	
KUNST JA KÄSITÖÖ	3	3	3	9	
KEHALINE KASVATUS	3	3	3	8	1
NÄDALAKOORMUS	20	23	25	61	7

II KOOLIASTME TUNNIJAOTUSPLAAN

ÕPPEAINE	IV KLASS	V KLASS	VI KLASS	KOHUSTUSLIKUD TUNNID	LISA- TUNNID
EESTI KEEL	6	3	3	12	
KIRJANDUS		2	2	3	1
A-VÕÕRKEEL	3	3	3	9	
B-VÕÕRKEEL			4	3	1
MATEMAATIKA	5	5	5	13	2
LOODUSÕPETUS	2	2	3	7	
AJALUGU		2	2	3	1
INIMESEÕPETUS		1	1	2	
ÜHISKONNAÕPETUS	1			1	
MUUSIKA	2	2	1	4	1
KUNST	1	2	1	3	1
TÖÖÕPETUS	2	2	2	5	1
KEHALINE KASVATUS	3	3	2	8	
NÄDALAKOORMUS	25	27	29	73	8

III KOOLIASTME TUNNIJAOTUSPLAAN

ÕPPEAINE	VII KLASS	VIII KLASS	IX KLASS	KOHUSTUSLIKUD TUNNID	LISA-TUNNID
EESTI KEEL	2	2	3	6	1
KIRJANDUS	2	2	2	6	
A-VÕÕRKEEL	3	3	3	9	
B-VÕÕRKEEL	3	3	3	9	
MATEMAATIKA	5	4	6	13	2
LOODUSÕPETUS	2			2	
GEOGRAAFIA	2	2	1	5	
BIOLOOGIA	2	2	2	5	1
KEEMIA		2	3	4	1
FÜÜSIKA		2	2	4	
AJALUGU	2	2	2	6	
INIMESEÕPETUS	1			1	
ÜHISKONNAÕPETUS			2	2	
MUUSIKA	1	1	1	3	
KUNST	1	2		3	
TÖÖÕPETUS	2	2	2	5	1
KEHALINE KASVATUS	2	2	2	6	
ARVUTIÕPETUS		1			1
NÄDALAKOORMUS	30	32	34	89	7

VALIKAINED JA VALIMISE PÕHIMÕTTED.

Kärla Põhikoolis kehtestatakse valikained kooliõppekavas vastavalt vajadustele ja võimalustele arvestades kooli töötajate, õpilaste ja lapsevanemate ettepanekuid.

Kooliastmete tunnijaotusplaanides on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid. Lisatundidega ei kaasne täiendavaid nõudmisi õppesisule ja õpitulemustele. Lisatunnid võimaldavad õpetajatel pöörata süvendatud tähelepanu nõutavate õpitulemuste saavutamiseks.

I kooliastme lisatunnid on matemaatikas (4), loodusõpetuses (2) ja kehalises kasvatuses(1).

II kooliastme lisatunnid on eesti keeles (1), saksa keeles (1), matemaatikas (2), ajaloo (1), muusikas (1), kunstis(1) ja käsitöös (1).

III kooliastme lisatunnid on eesti keeles (1), matemaatikas (2), bioloogias (1), keemias (1) ja tööõpetuses (1).

NÕUDED ÕPETAJA TÖÖKAVALE

Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt paaristund, õppekäik, projektitöö, õppepäev, iseseisev töö jne). Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja (edaspidi *õpetaja*) pädevusse. Iga õpetaja koostab iga klassi kohta, kus ta tunde annab ja iga aine kohta töökavad igaks õppeveerandiks.

Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldist tegevuskava. Töökavas konkretiseeritakse ka vastava aine hindamispõhimõtted lähtuvalt kooliõppekava üldosas toodust ja ainespetsiifikast. Töökava tuleb esitada õppealajuhatajale kinnitamiseks hiljemalt õppeveerandi esimesel nädalal. Töökava vorm on tabel, mille näidis on allpool ära toodud.

Töökava Õppeaasta/õppeveerand

Õppeaine:

Klass

Aineõpetaja

Õpitulemused

Õppesisu esitatakse kuupäeviti (h)

Jrk nr	Kuu-päev	Ulatuslikud ja olulised teemad	Põhi mõisted	Kasutatavad meetodid	Õppe kirjandus ja muu õppematerjal	Oodatavad õpi tulemused	Õpitu lemuste kontrolimine ja hindamine	Märkused
--------	----------	--------------------------------	--------------	----------------------	------------------------------------	-------------------------	---	----------

Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub. Kõik töökavas jooksva töö käigus kooli sisemisest töökorraldusest tingitult toimunud või plaanitud muudatused fikseerib õpetaja märkuste lahtris

ÕPILASTE NÕUSTAMINE, ÕPIABI OSUTAMINE

Kärla Põhikoolis on erivajadustega õpilastele, sealhulgas andekatele õpilastele välja töötatud järgmine tugisüsteemide hierarhia.

klassijuhataja tunnid õppima õppimiseks,
ainetundides vastava aine õppima õpetamine,
ainealased konsultatsioonid,
tugiõppetunnid,
pikapäevarühm,
parandusõpe,
individuaalne õppekava,
koduõpe,
spetsialistide nõustamine,
käitumise tugikava
tasandusklass

Ainealased konsultatsioonid

- Konsultatsioonitundides toimub nii järeleaitamine kui ka järelvastamine.
- Konsultatsioonid on õpilastele vabatahtlikud.
- Konsultatsioonide tunniplaan on kooli teadetetahvil.
- Tunniplaanis oleva tunni ajal on vastav aineõpetaja õpilastele kättesaadav.
- Konsultatsioonid võivad toimuda ka tugiõppetunni ajal.
- Kokkuleppel võivad konsultatsioonid toimuda ka tunniplaanivälisel ajal.

Tugiõpe

- Põhikooli 2.-3. astme õpilastele tunnivälisel ajal.
- Tugiõppe tunniplaan on kooli teadetetahvil.
- Tugiõppetunnis toimub nii konsultatsioon, järeleaitamine kui ka järelvastamine.
- Tugiõpe on üldjuhul õpilasele vabatahtlik, puudujääkide ilmnemisel vastava aine omandamisel ja/või mitterahuldava veerandihinde korral on õpilane kohustatud osalema tugiõppetundides.
- Kohustuslikult osalevad tugiõppetundides õpilased, kellele rakendatakse diferentseeritud hindamist.

Pikapäevarühm

- Moodustatakse 1.- 4. klassi õpilastele.
- Võimaldab tuge koduste ülesannete täitmisel, järelvalvet õppetööst vabal ajal.
- Töötab direktori poolt kinnitatud päevakava alusel.
- Pikapäevarühma arvatakse õpilane lapsevanema/eestkostja avalduse põhjal.
- Rühma nimekirja kinnitab direktor.

Parandusõpe

- Rakendatakse põhikooli riikliku õppekava järgi õppivatele spetsiifiliste õpivilumuste hälvetega, mootorika ning segatüüpi arenguhälvetega, nägemis- või kuulmishälvetega 1.-9. klassi õpilastele.
- Parandusõpet rakendatakse õpilastele, kes nõustamisele ja tunnivälisele abile vaatamata ei suuda õppekava nõudeid täita või vajavad õpioskuste ja harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust. Õpilasele seatakse sisse vaatluse kaart.
- Parandusõppe rühmad moodustatakse eelmise õppeperioodi tulemuste alusel õppenõukogu otsusel. Rühma nimekirjad kinnitab õppenõukogu. Vajadusel kaasatakse otsuse tegemisse psühholoogi, logopeedi või eriarsti.
- Õppenõukogu otsusest teavitatakse kirjalikult lapsevanemat või hooldajat. Viimase keeldumisel parandusõpet ei rakendata.
- Parandusõppe rühma ülemine piirnorm on 6 õpilast.
- Parandusõppe tunniplaani kinnitab direktor.
- Parandusõppe töökavad koostatakse ühe kuu kaupa.
- Parandusõppe töö kohta arvestuse pidamiseks kasutatakse klassipäeviku vormi.
- Parandusõppe õpetajad koostavad iga õppeaasta lõpul aruande, mille esitavad õppealajuhatajale ning milles tuuakse välja töö eesmärgid ja nende täitmine, iga õpilase individuaalne areng, vajadus parandusõppe jätkamiseks või lõpetamiseks.

Individuaalne õppekava

- Rakendatakse õpilastele, kellel on klassikaaslastest oluliselt erinevad oskused, isiksuseomadused ja võimed või terviseprobleemid.
- IÕK-ga määratakse õpilasele kooliõppekavaga võrreldes kõrgendatud või vähendatud nõuded õppesisule ja õpitulemustele.
- IÕK määratakse eriarsti soovitusel ja lapsevanema nõusolekul.

Koduõpe

- Rakendatakse lapsevanema soovil 1.-6. klassi õpilastele.
- Rakendatakse tervislikel põhjustel eriarsti või perearsti määrangu alusel.

Spetsialistide nõustamine

- Õpilased, kellel ilmnevad probleemid õppetöoga või koolikohustuse täitmisega, suunatakse spetsialistide (psühholoog, psühhiaater) konsultatsioonile.

Käitumise tugikava

- Koostatakse õpilasele, kelle õpitulemused ei ole vähemalt rahuldavad seoses mitterahuldava käitumisega.
- Tugikava on konkreetne tegevusplaan käitumise korrigeerimiseks.

- Õpilasele, kellele on rakendaatud käitumise tugikava, määratakse tugiisik. Üldjuhul on selleks klassijuhataja.

Tasandusklass

- **Tasandusklassi võetakse õpilane, kellel on**
- 1) õpivilumuste spetsiifilised häired;
- 2) segatüüpi spetsiifilised arenguhäired;
- 3) motoorika spetsiifilised arenguhäired;
- 4) pervasiivsed arenguhäired;
- 5) hüperkineetilised häired;
- 6) kerged orgaanilised psüühikahäired;
- 7) raskekujulised tundeelu ja suhtlemise häired.
- **Tasandusklassi suunatakse õpilane nõustamiskomisjoni otsusega.**
- **Õpilase võib tasandusklassist välja arvata, kui ta asub õppima teises koolis nõustamiskomisjoni otsuse alusel, kui pärast täiendavaid uuringuid ei ole õpilasel vaja õppida tasandusklassis**

HINDAMISE KORD

Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilaste hindamise korraga sätestatakse õpilaste õpitulemuste (teadmiste ja oskuste), käitumise ja hoolsuse hindamine, hinnete ja hinnangute alusel õpilase järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ning klassikursust kordama jätmise.

Lähtudes kooli hindamisjuhendist ja aine spetsiifikast töötatakse välja iga õppeaine hindamisjuhend, milles sisaldub:

- oodatav õpitulemus
- hindamisvorm (kontrolltöö, test, küsimustik jne)
- protseduurireeglid (kuidas ja mis tingimustel õppeainet hinnatakse).

Hindamise alused

Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse riiklikust õppekavast ja selle alusel koostatud kooli õppekavas nõutavatest teadmistest ja oskustest.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse Kärla Põhikooli õppekavast ning Kärla Põhikooli kodukorra nõuetest.

Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri 8. detsembri 2004. a määrusele nr 61 «Individaalse õppekava järgi õppimise kord» koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Hindamise eesmärk.

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:
  - suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
  - motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt (hinne) või sõnaliselt (hinnang).

Õpitulemusi hindab klassi- või aineõpetaja.

Hindamisest teavitamine

Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab Kärla Põhikool oma kodulehel .

- Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassi- või aineõpetaja õppeaasta või õppeveerandi algul.
- Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta algul.
- Õpilasel on õigus saada oma hinnete kohta teavet õpetajatelt ja klassijuhatajalt.
- Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.
- Lapsevanemal või eestkostjal (edaspidi *lapsevanem*) on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta õpetajatelt ja klassijuhatajalt.

Hindamise üldpõhimõtted koolis

- Hinne kajastab teadmisi, oskusi teadmisi rakendada, analüüsivõimet, loovust, koostöövalmidust, väljendusoskust, korrektsust, iseseisva töö oskust, hinnangute andmise oskust.
- Hindes ei tohi kajastuda õpilase käitumine ja suhted õpetajaga.
- Hindamisel tuleb arvesta õpilaste omapära.
- Hindamise eesmärgiks on ka see, et lapsevanem suudaks õpilase õppimist tulemuslikumalt toetada.
- Hindamine toimub 5-palli süsteemis alates 2. klassist. 1. klassis antakse tunnistus hinnangutega
- Jooksvate hinnete keskmist võib võrdsustada kontrolltöö hindega
- Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri 8.detsembri 2004.a määrusele nr.61 „Individaalse õppekava järgi õppimise kord” koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Õpitulemuste hindamisel kasutatavad meetodid:

- suuline küsitlus
- tunnikontroll või lühitest (võib hõlmata 1-2 tunni materjali; kestvus 10-20 minutit; toimub etteteatamisega või ilma)
- kontrolltöö (materjali mahu otsustab õpetaja; töö kestvus kuni üks õppetund; arv ühes õppepäevas 1; arv õppenädalas erinevates ainetes kuni 5; tööd planeeritakse ülekooliliselt veerandi lõikes; tööde graafik esitatakse õpilastele veerandi alguses)
- klassikirjand (õpetaja on kohustatud ette teatama; kestvus paaristunni puhul 90 minutit; hinnatud tööd tagastatakse õpilastele ühe nädala jooksul)
- kodukirjand (teemad teatab õpetaja vähemalt 1 nädala ette; õpilastele teatatakse täpne tööde tagastamise aeg; nõuded kirjandile esitab õpetaja; hinnatud tööd tagastatakse õpilastele ühe nädala jooksul)
- klassiväline lugemine (raamatute loetelu antakse õpilastele õppeaasta alguses; kontrollimise ja hindamise korra kehtestab õpetaja ja teavitab sellest õpilasi)
- referaat (koostamiseks on koostatud koolisisene juhend)
- uurimustöö

- praktiline töö
- rühmatöö
- projektitöö

Jooksev hindamine.

- Jooksva hindamise vormid ja meetodid valib õpetaja, sõltuvalt aine spetsiifikast (näiteks suuline küsitlus, kirjalik töö, praktiline töö, kodutöö, aktiivsus ja töö tunnis, vihikuhinne jne.).
Jooksev hindamine võtab arvesse õpilase arengut ja võimeid - tal on kujundav ja ka diagnoosiv funktsioon ning tagasisideandja roll õppeprotsessis.
- Soovituslik on õpilaste motiveerimiseks hinnata nende aktiivsust tunnis.

Kontrolltööde hindamine.

- Kontrolltööga hinnatavate ülesannete (suuline vastus, kirjalik või praktiline töö) täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik. Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, tööõpetus) arvestatakse õpitulemuste kontrolltööga hindamisel ka õpilase individuaalset arengut.
- Kontrolltöö sooritamise vormi valib õpetaja (näiteks kirjalik kontrolltöö, test, arvestus, uurimus, referaat, loovtöö, projekt, praktiline töö jne).
- Kontrolltöö hindamine annab õpilasele ja õpetajale ülevaate teema õpitulemustest kui tervikust, võrdlusvõimaluse õppekavas olevaga ning võimaluse põhjalikumaks analüüsiks ning töö edasiseks planeerimiseks.
- Igas õppeveerandis on vähemalt 2 kontrolltöö hinnet, mida tähistatakse klassipäevikus (e-Koolis) tähega KT.
- Aineõpetaja äranägemisel võib osavõttu maakondlikest olümpiaadidest, konverentsidest, konkurssidest jne. võrdsustada 1 kontrolltöö hindegaga.
- Kontrolltöö ajal koolist puudunud õpilane teeb kontrolltöö järele õpetajaga kokkulepitud ajal kahe nädala jooksul. Kui õpilane jätab selle ülesande mõjuva põhjuseta kokkulepitud ajaks täitmata, pannakse e-Koolis puudumismärgi järele hinne "1"
- Õpilasele, kes oli kontrolltöö toimumise päeval koolis, kuid jättis selle tegemata, pannakse hinne "1". Õpilane vastab vastava kontrolltöö õpetajaga kokkulepitud ajal kümne õppepäeva jooksul järele.
- Õpilane, kelle kontrolltööd hinnati hindegaga „puudulik” või „nõrk” , täidab vastava ülesande uuesti õpetajaga kokkulepitud ajal kümne õppepäeva jooksul. Järelvastamise hinne on "5", kui õpilane sooritab sisuliselt uue töö sama teema kohta

Järelvastamise hinne on "4" või "3", kui õpilane sooritab samasisulise töö positiivselt

Järelvastamise hinne jääb "2" või "1", kui õpilane kokkulepitud ajal ei soorita tööd (ei ilmu kohale, tulemus on negatiivne)

Numbrilise hindamise skaala

(1) Numbriliselt hinnatakse õpitulemusi viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk». Hinded «1» ja «2» on mitterahuldavad hinded.

(2) Hinde «5» («väga hea») saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

(3) Hinde «4» («hea») saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

(4) Hinde «3» («rahuldav») saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.

(5) Hinde «2» («puudulik») saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.

(6) Hinde «1» («nõrk») saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal nõutavad teadmised ja oskused puuduvad.

kirjalike tööde hindamine

- Hindamisel võetakse aluseks järgmine protsendiskaala:
  - 90–100% punktide arvust – hinne «5»;
  - 70–89% punktide arvust – hinne «4»;
  - 45–69% punktide arvust – hinne «3»;
  - 20–44% punktide arvust – hinne «2»;
  - 0–19% punktide arvust – hinne «1».
- Hindamisskaalast viis protsenti üles- ja allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades:
  - 1) töö mahtu;
  - 2) ülesannete keerukust;
  - 3) vigade arvu ja liiki.

Diferentseeritud hindamine

Diferentseeritud hindamise aluseks on haridusministri määrus nr. 75- 24.12.01 § 8 lõige 2(3) :

Lähtudes õpiraskuste spetsiifikast on vastava aine kirjalikke töid lubatud hinnata hindegaga “3” alates 35 % punktide arvust õpilaste puhul

- kes õpivad tavaklassis, kuid nõustamiskomisjoni otsusest või hariduslikust erivajadusest lähtuvalt võiksid õppida keha-, kõne-, meelepuuetega või psüühikahäretega õpilaste klassis või tasandusklassis,
- kes saavad regulaarselt logopeedilist ravi või õpetaja töötab nendega individuaalselt logopeedi nõuannete järgi,
- Kellele on rakendatud koduõpet või parandusõpet.

Diferentseeritult hinnatavate õpilaste nimekirja kinnitab õppenõukogu üldjuhul õpeveerandi alguses.

Hindeline arvestus

- Põhikooli 7. ja 8. klassi õpilased sooritavad õppeaasta lõpul ühes õppeaines hindelise arvestuse. Hindelise arvestuse hinne kantakse klassitunnistusele ja seda arvestatakse aastahinde väljapanekul.
- Hindelise arvestuse eesmärk on võimaldada õpilasel oma huve ja võimeid määratleda ning arendada, samuti eksamikogemusi omandada
- 7. klassi õpilased sooritavad hindelise arvestuse õppenõukogu poolt määratud õppeines. Otsus tehakse II veerandi õppenõukogus.
- 8. klassi õpilased valivad õppeaine hindelise arvestuse sooritamiseks. Õpilaste valiku esitab 8. klassi juhataja II veerandi viimasel õppenõukogul kinnitamiseks. II veerandi jooksul tutvustavad aineõpetajad arvestusel nõutavaid teadmisi ja oskusi. Arvestuse vormi otsustavad õpetaja ja õpilane enne esimese poolaasta lõppu.
- Hindeline arvestus võib olla:
  - 1) kirjalik (kontrolltöö, test, essee, referaat, uurimus vms);
  - 2) suuline (arvestusepileti küsimustele vastamine, ettekanne vms);
  - 3) praktiline (laboritööde tsükkel, võimlemiskava, kunsti- või tarbeese)
- Hindelise arvestuse ettevalmistamine ja läbiviimine:
  - 1) Hindeline arvestus toimub maikuu 4-ndal nädalal.
  - 2) Enne arvestust on õpilastel ettevalmistuseks üks õppetööst vaba päev.
  - 3) Hindeliseks arvestuseks antakse aega 2 x 45 minutit.
  - 4) Hindelise arvestuse materjalid koostab aineõpetaja (kirjalike tööde puhul vajadusel A ja B variandid) ja kinnitab kooli direktor vähemalt nädal enne arvestust.
  - 5) Hindelise arvestuse läbiviimiseks moodustab direktor hiljemalt nädal enne arvestust kaheliikmelise komisjoni.
  - 6) Komisjoni esimees on kooli juhtkonna liige või direktori poolt määratud õpetaja, lihtliige aineõpetaja.
  - 7) Abimaterjali kasutamise arvestusel otsustab komisjon.

- 8) Hindelise arvestuse töid hindab komisjon, lähtudes aineõpetaja poolt kehtestatud korrast, mis järgib “Õpilaste hindamise korda” (kirjalikud tööd § 10 ja suulised vastused §6 järgi).
  - 9) Hindelise arvestuse tulemused protokollitakse vastava vormi kohaselt.
  - 10) Kirjalik hindelise arvestuse töö antakse õpilasele tagasi.
  - 11) Mitterahuldava hindelise arvestuse hinde saanud õpilane sooritab kordusarvestuse viie päeva pärast.
- Uurimistöö tegemist juhendab õpetaja või kooliväline spetsialist.
    - 1) Uurimus peab kajastama õpilase oskust iseseisvalt mõelda, näha ja luua seoseid, teha järeldusi ja kokkuvõtteid; uurimus peab sisaldama õpilase oma seisukohti.
    - 2) Uurimus peab olema korrektselt vormistatud. Tüüpilises uurimuses on tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, uurimuse tekst, kokkuvõte ja kasutatud kirjanduse loetelu.
    - 3) Uurimustöö minimaalne pikkus on 10 trükilehekülge.
    - 4) Uurimistööle hinnangu andmiseks määrab vastava aine komisjon ühe retsensendi, kes võib olla õpetaja või spetsialist väljastpoolt kooli. Töö esitatakse retsensendile hiljemalt viis päeva enne kaitsmist. Retsensent esitab töö kohta kirjaliku retsensiooni õpilasele ja komisjonile.
    - 5) Uurimust kaitstakse komisjoni ees, kes võtab vastu selle aine hindelist arvestust.
    - 6) Uurimust kirjutama asunud 8. klassi õpilasel on õigus oma otsust enne 1. aprilli muuta ning sooritada hindeline arvestus.

Kokkuvõttev hindamine

- Kokkuvõttev hindamine on veerandi-, poolaasta- ja aastahinnete väljapanemine. Poolaastahinne pannakse nendes õppeainetes, mida õpitakse ühe nädalatunniga õppeaasta jooksul.
- Põhikoolis pannakse välja õppeaine veerandi- või poolaastahinded ja aastahinne.
- Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud ja ei ole veerandi- või poolaasta lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat veerandi- või poolaastahinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine veerandi- või poolaastahinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- Õppeaine aastahinne pannakse välja õppeperioodi lõpus. Aastahinne pannakse veerandi- või poolaastahinnete alusel. 7. ja 8. klassis arvestatakse aastahinde väljapanekul ka hindelise arvestuse hinnet.
- 9. klassis pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist.
- Õppeaines pannakse välja üks kokkuvõttev hinne veerandi või poolaasta kohta ja üks aastahinne.
- Õppeaines *eesti keel* on I – IV klassini kaks osaoskust: *tekstiõpetus ja õigekeelsus*, kus pannakse välja ka kokkuvõttev hinne veerandi kohta. Aastahinnet osaoskustes ei panda, tunnistusele kirjutatakse õppeaines üks kokkuvõttev hinne. Alates V klassist kasutatakse selles õppeaines väljendeid *eesti keel ja kirjandus*, kus pannakse välja kokkuvõtvad hinded veerandis ja aastahinded..

- Kui õpilasele on *kehalises kasvatuses* meditsiiniliste näidustuste tõttu esitatud erinõudeid, kasutatakse hindamisel kokkuvõtva veerandi- ja aastahinde asemel hinnangut «arvestatud». Õpilane võtab tundidest osa vastavalt oma tervisele ja võimetele. Arvestuslikult hinnatavaid ülesandeid ta ei soorita. Kui õpilane on olnud veerandi jooksul pikalt haige või vabastatud, jääb tunnistusel *kehalise kasvatuses* hindelahter tühjaks. Klassijuhataja kirjutab märkuste poolele vastavasisulise põhjuse. Numbriline aastahinne pannakse välja vähemalt kahe veerandihinde alusel.
- Kui õpilane on veerandi jooksul pikalt puudunud, jääb tunnistusel oskusaines *tööõpetus, kunst ja muusika* hinde lahter tühjaks. Klassijuhataja kirjutab märkuste poolele vastavasisulise põhjuse. Numbriline aastahinne pannakse välja vähemalt kahe veerandihinde alusel.
- Õppeainetes *inimeseõpetus ja inimese- ning loodsõpetus* võib I kooliastmes veerandi- ja aastahinde asemel kasutada hinnanguid “arvestatud” või “mittearvestatud”. See õppeaine on väga tihedalt seotud lapse mina-pildi kujunemisega ja tema enese suhestamisega kodu ning ühiskonnaga. Suurel määral mõjutavad õpilase mõttemaailma vanemad, pere, kaasõpilased ja kogu ümbritsev keskkond. Seetõttu on seda väga raske objektiivselt hinnata. Hinnang “arvestatud” sisaldab:
  - osavõttu vestlustest ja aruteludest tunnis;
  - oskust viisakalt käituda ja suhelda;
  - teada, kuidas olla terve ja vältida traumasid;
  - oskust liigelda tänaval;
  - sooritada kõik nõutud õppeülesanded.
- Õppeaines *kunsti- ja tööõpetus* võib I kooliastmes veerandi- ja aastahinde asemel kasutada hinnanguid “arvestatud” või “mittearvestatud”. Esikohal selles õppeaines on lapse loomingulise algatusvõime arendamine ja leidurivaistu kujundamine, kuid ka käeliste oskuste ja vilumuste arendamine. Selles vanuses on kõik õpilased usinad tööülesandeid täitma ning numbriline hinne võib tema loomingulisust pärssida, sest iga lapse meelest on tema töö ilus. Hinnang “arvestatud” sisaldab:
  - õigete töövõtete omandamist ja töövahendite kasutamist;
  - loomingulist ja aktiivset osalemist tunnis;
  - oma töö võrdlemist klassikaaslaste töödega, analüüsi- ja oskuse pidevat arenemist;
  - töökultuuri omandamist (tööriistade ja materjali säästlik kasutamine, töökoha puhtus ja kord, isiklik puhtus).
- Õppeainete kokkuvõtavad veerandi-, poolaasta- ja aastahinded kantakse klassipäevikusse ja -tunnistusele, aastahinded ka õpilasraamatusse.

Sõnaline hindamine

- Sõnalise hindamise korral antakse õpilase õpitegevusele ja õpitulemustele õppeprotsessi käigus suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ning õppeveerandi ja õppeaasta lõpul kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.
- Kokkuvõtavad sõnalised hinnangud kirjeldavad lapse arengut, õppeprotsessis osalemist, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes.
- Kokkuvõtvate sõnaliste hinnangute aluseks on klassi õpetaja (õpetajate) tähelepanekud ja märkmed õpetajaraamatus.
- Sõnalist hindamist kasutatakse 1. klassi õpilaste hindamiseks esimesel kahel õppeveerandil. Sõnalise hindamise kasutamise on kinnitanud kooli õppenõukogu oma otsusega.
- Sõnalise hindamise põhimõtteks on toetada lapse eneseusku ja -väarikust. Oluline on hinnata last lähtudes tema arengust ja individuaalsetest iseärasustest. 1. klassis tuleb luua emotsionaalselt turvaline, meeldiv õhkkond, kus kellelgi pole hirmu eksida. Kogu õppeaasta vältel jälgitakse lapse arengut ning saavutusi, mille kirjeldamine annab pildi õpilase edenemisest. Kasutatakse alljärgnevat hinnangute aluseid:
  - Oled olnud tõesti püüdlik. Korralikult ja hoolikalt tehtud töö. Oled leidnud nutika lahenduse. Seekord oled jõudnud kõik ülesanded lahendada. Tuled hästi toime.
  - Sul on korralikult tehtud, kuid suudaksid paremini. Milline oleks see töö siis, kui sa poleks kiirustanud? Kas sulle ei tundu, et on võimalik/vajalik veel veidi edasi teha? Tuled toime.

■ Sa oled palju vaeva näinud, aga kindlasti suudad sa homme paremini. Selle tööga võib rahul olla. Tavaliselt tuleb toime, kuid vahel püüad vähe.

■ Kui sa selle töö uuesti teeksid, tuleks see paremini välja. Järgmine kord ole kindlasti tähelepanelikum. Täna võib selle tööga rahul olla. Vahel tuleb iseseisvalt toime.

■ Milline oleks see töö siis, kui sa oleksid rohkem mõelnud/püüdnud? Mida sa selle töö juures parandaksid? Tuleb toime sõnalise abiga, näidise järgi, koostegemisel.

■ Kas sa sooviksid selle töö uuesti teha? Kas sinu meelest on see töö valmis/lõpetatud? Ei tule toime.

- Õpilastele antud sõnalised hinnangud kantakse veerandi lõpus hinnangulehele kirjalike hinnangutena järgmiselt:
  - Tuleb hästi toime
  - Tuleb toime
  - Tavaliselt tuleb toime
  - Vahel tuleb iseseisvalt toime
  - Tuleb toime sõnalise abiga
  - Tuleb toime näidise järgi
  - Tuleb toime koostegemisel
  - Ei tule toime

Hinnangulehe saab I klassi õpilane iga veerandi lõpus. Lehe esimesel poolel on hinnangud tema õppetöele, teisel poolel aga pädevustele, hoolsusele ja käitumisele (alati, peaaegu alati, harva).

Nelja hinnangulehe põhjal peaks I klassi lapse areng hästi välja paistma.

Hinnangulehed köidetakse kevadel I klassi tunnistuse vahele (vt hinnanguleht lisa 1 ja tunnistus lisa 3).

- Üks kord veerandis saab I klassi õpilane arvamuselehe, kus ta ise annab hinnangu oma pädevuste kujunemisele ja siis teeb seda ka lapsevanem, lisades ettepanekuid klassijuhatajale (vt arvamuseleht lisa 2).

KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

Käitumise hindamine

- Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.
- Käitumishindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes oma viisaka käitumisega ja kooli kodukorra järjepideva täitmisega on teistele eeskujuks õppe- ja vahetunnis; ei puudu ühtegi päeva põhjuseta koolist.
- Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid; ei puudu ühtegi päeva põhjuseta koolist.
- Käitumishindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud eksimusi; kooli kodukorra hoidmisel on ette tulnud rikkumisi, on seganud korda õppetunnis; on puudunud üksikuid kordi põhjuseta koolist, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.
- Käitumishindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele kooli-ega vahetunnis; on suitsetanud, tarvitanud alkoholi kooli territooriumil koolisoleku ajal; puudub sageli põhjuseta koolist; on koolis korda saatnud õigusvastase teo.

Hoolsuse hindamine

- Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppimisse ja ülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult; õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt; on püüdlik, hoolas, omaalgatuslik, viib alustatud töö alati lõpuni; võtab kõik vajaminevad õppevahendid kooli kaasa.
- Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult; on küllaltki iseseisev ja hoolikas; õpib võimetekohaselt; võtab vajalikud õppevahendid kooli kaasa.
- Hoolsushinde «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel; ei õpi kõiki aineid oma tegelike võimete kohaselt; ei ole alati hoolas, ei vii tööd lõpuni; unustab aeg-ajalt õppevahendeid koju.
- Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt; suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult; ei täida tundides õpetajate korraldusi; jätab tihti tegemata oma kodused õpiülesanded; jätab õppevahendeid sageli koju.

Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

- Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.
- Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.
- Põhikooliõpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal õppeveerandil.
- Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse klassipäevikusse ja klassitunnistusele, käitumishinne ka õpilasraamatusse. Põhikooli lõputunnistusele märgitakse ainult käitumishinne.
- Käitumise aastahindeks pannakse «mitterahuldav» kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse, milles on arvestatud ka õpilasesinduse seisukohti ja ettepanekuid.

HINDE VAIDLUSTAMINE JA VAIDLUSKÜSIMUSTE LAHENDAMINE

Hinde ja kokkuvõtva hinnangu vaidlustamine

- Õpilasel ja lapsevanemal on õigus arvestuslikke ja kokkuvõtvaid hindeid ning kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid vaidlustada ja taotleda nende muutmist.
- Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad õpilase või lapsevanema nõudmisel aineõpetaja, klassijuhataja ja/või direktor (direktori asetäitja õppe- ja kasvatustegevuse alal).
- Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- Vajaduse korral vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli õppenõukogu, teeb otsuse ja teavitab sellest õpilast ja lapsevanemat kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.
- Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest.
- Kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostav ametnik on kohustatud vaidlusküsimuse lahendama kümne tööpäeva jooksul arvates avalduse saamisest ja teavitama sellest õpilast ja lapsevanemat ning direktorit kolme tööpäeva jooksul.

ÕPILASE JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE, TÄIENDAVALLE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE

Õpilase järgmise klassi üleviimise, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmise otsustamine

- Õpilase järgmise klassi üleviimise, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmise otsustab kooli õppenõukogu aastahinnete alusel.
- Täiendavale õppetööle jäetud õpilase järgmise klassi üleviimine otsustatakse pärast täiendavat õppetööd.
- Õpilase üleviimine järgmise klassi või klassikursust kordama jätmise otsustatakse hiljemalt 30. augustiks.

Õpilase järgmise klassi üleviimine õppeperioodi lõpul

- Põhikooli 1.– 8. klassi õpilane viiakse üle järgmise klassi, kui tema aastahinne on kõigis õppeainetes vähemalt «rahuldav».
- Õpilane, kelle käitumise aastahinne on «mitterahuldav», viiakse üle järgmise klassi, kui ta õppeedukus on vähemalt rahuldav.

Õpilase järgmise klassi üleviimine pärast täiendavat õppetööd

- Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kellel on ühes või mitmes õppeaines mitterahuldav aastahinne või on aastahinne välja panemata, et ta saavutaks õppekava nõutavad õpitulemused. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu 5 -10 õppepäevaks õppenõukogu otsusega määratud ajal kuni 30. augustini. Õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi.

- Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid ainevaldkonnas, milles tema teadmised ja oskused on hinnatud mitterahuldavaks. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse klassipäevikusse ja õpilasraamatusse.
- Täiendavale õppetööle jäetakse 2.–8. klassi õpilane, kellel kuni kahe õppeaines on aastahinne mitterahuldav või välja panemata. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle ühes õppeaines, viiakse pärast täiendavat õppetööd üle järgmisse klassi. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle kahes õppeaines, viiakse pärast täiendavat õppetööd üle järgmisse klassi, kui ta täitis täiendava õppetöö ülesanded rahuldavalt või ei täitnud neid rahuldavalt ühes õppeaines.
- Täiendavale õppetööle jäetakse põhikooliõpilane, kes kordas klassikursust ja kellel on mitterahuldavaid aastahindeid. Õpilane viiakse õppeaasta lõpul üle järgmisse klassi.
- Täiendavale õppetööle võib jätta kokkulepitud ajal pärast lõpueksamite sooritamist põhikooli 9. klassi õpilase, kellel on kuni kahe õppeaines mitterahuldav aasta- või koolieksamihinne, et toetada ta valmistumist järeltöö(-tööde) ja/või korduseksami(-eksamite) sooritamiseks.

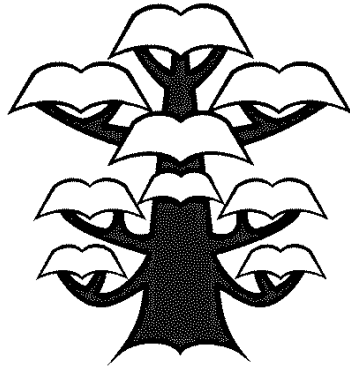
Klassikursuse kordamine

- Põhikooli 2.–9. klassi õpilane jäetakse õppeperioodi lõpul klassikursust kordama, kui tal on kolmes või enamas õppeaines mitterahuldav aastahinne või on aastahinne välja panemata.
- Põhikooli 2.–8. klassi õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, jäetakse klassikursust kordama, kui ta ei täitnud täiendava õppetöö ülesandeid rahuldavalt kahes õppeaines või jättis täiendavale õppetööle tulemata. Kolmandaks õppeaastaks klassikursust kordama ei jäeta.
- Põhikooli 9. klassi õpilane, kellel oli õppeperioodi lõpul kuni kahe õppeaines mitterahuldav aastahinne või eksamihinne ja kes ei sooritanud järeltööd (-töid) või korduseksamit (-eksameid) vähemalt rahuldavalt, jäetakse klassikursust kordama.

ÕPPEKAVA KINNITAMISE JA MUUTMISE KORD

1. Kärla Põhikooli õppekava on arenev dokument, mida korrigeeritakse igal õppeaastal.
2. Kooliõppekava parandus- ja muudatusettepanekuid võivad esitada kõik õppenõukogu liikmed kirjalikult I poolaasta jooksul.
3. Kooli juhtkond teeb parandused ja muudatused II poolaasta jooksul ja esitab uuendatud kooliõppekava õppenõukogule iga õppeaasta IV veerandi õppenõukogu koosolekuks. Muudatused hakkavad kehtima järgmisest õppeaastast.
4. Kooliõppekava kinnitab direktor käskkirjaga.

Kooliõppekava uuendamise korra täitmise eest vastutab kooli direktor.

KÄRLA PÕHIKOO

.....
I klassi ..... veerandi

HINNANGULEHT

..... õ.a.

Klassijuhataja: .....

Lapsevanem: .....

.....
LISA 1

LUGEMINE	.....
TEKSTI MÕISTMINE	.....
KIRJUTAMINE	.....
ARVUTAMINE	.....
TEKSTIÜLESANNETEST ARUSAAMINE JA LAHENDAMINE	.....
LOODUSÕPETUS	.....
KÄELINE TEGEVUS	.....
MUUSIKALISED OSKUSED	.....
KEHALINE KASVATUS	.....

LISAMÄRKUSED:

ÕPETAJA HINNANG SINU TÖÖ TULEMUSTEL

	Alati	Peaaegu alati	Harva
1. Teed oma tööd hoolikalt	☐	☐	☐
2. Viid alustatu lõpuni	☐	☐	☐
3. Saad aru tööjuhustest	☐	☐	☐
4. Oled kohusetundlik	☐	☐	☐
5. Oskad kuulata õpetajat	☐	☐	☐
6. Oskad kuulata teisi	☐	☐	☐
7. Oled tunnis aktiivne	☐	☐	☐
8. Teed kodutöid	☐	☐	☐
9. Lahendad oma probleemid ise	☐	☐	☐
10. Käitud viisakalt	☐	☐	☐
11. Kannad hoolt oma asjade eest	☐	☐	☐
12. Töötad tunnis teisi segamata	☐	☐	☐

KÄRLA PÕHIKOOL

Arvamusleht

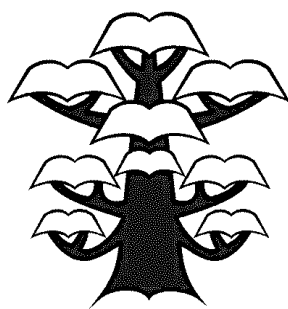
MINU ARVAMUS:

		Peaaegu alati	Alati	Harva
1. Olen koolis	sõbralik	☐	☐	☐
	abivalmis	☐	☐	☐
	aus	☐	☐	☐
2. Austan klassikaaslasi		☐	☐	☐
3. Käitun viisakalt		☐	☐	☐
4. Töötan meeleldi	üksi	☐	☐	☐
	paaris	☐	☐	☐
	rühmas	☐	☐	☐
5. Teen tööd lõpuni		☐	☐	☐
6. Kuulan õpetajat tähelepanelikult		☐	☐	☐
7. Teen tööd hoolikalt		☐	☐	☐
8. Tõstan kätt		☐	☐	☐
9. Teen kodutööd		☐	☐	☐

LISA 2

LAPSEVANEMA TÄHELEPANEKUD:

	Jah	Ei	Muu arvamus
1. Lapsele meeldib koolis käia	☐	☐	.....
2. Ta huvitub koolitööst	☐	☐	.....
3. Ta on kohusetundlik	☐	☐	.....
4. Ta räägib meelsasti koolis toimuvast		☐	☐ .....
5. Teeb meeldetuletusega kodutöid	☐	☐	.....
6. Vajab kodutööde juures abi	☐	☐	.....
7. Loeb raamatuid	☐	☐	.....
8. Leian, et kodutöid on	☐ vähe	☐ parasjagu	☐ palju
9. Soovitused õpetajale			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

KÄRLA PÕHIKOOL

I KLASSI ÕPILASE

KLASSITUNNISTUS

_____ ÕPPEAASTA

LISA 3

LÕPETAS I KLASSI

DIREKTOR

KLASSIJUHATAJA

P.K.

ÕPIKUTE, TÖÖRAAMATUTE JA TÖÖVIHIKUTE NIMEKIRI

ÕPIKUD JA TÖÖRAAMATUD

I klassis:

1. Tungal, Hiiepuu, Valter. Aabits – Tln: Avita
2. Tungal, Hiiepuu, Valter. Lugemik I klassile – Tln Avita
3. Belials. Matemaatika õpik-tööraamat I klassile, 1. ja 2. osa. – Tln: Avita
4. Elvisto, Maaste, Laug. Loodusõpetus. Õpik-tööraamat 1. klassile – Tln: Avita
5. Valter, Tungal, Sellenberg. Liiklusaabits – Tln: Waldung
6. Veskimäe, Härma. Laulik I klassile – Tln: Avita

II klassis:

1. Hiiepuu, Tungal. Lugemik II klassile, 1. ja 2. osa – Tln: Avita
2. Piht. Matemaatika õpik-tööraamat II klassile, 1. ja 2. osa – Tln: Avita
3. Leuhin, Pedaste, Pärtel. Loodusõpetuse õpik-tööraamat II klassile – Tln: Avita
4. Veskimäe, Härma. Laulik II klassile – Tln: Avita

III klassis:

1. Klorin, Tungal. Lugemik III klassile, 1. ja 2. osa – Tln: Avita.
2. Kurm. I love English. Student`s Book 1 – Tln: Koolibri
3. Belials. Matemaatika III klassile – Tln: Avita
4. Urbel, Pullerits. Muusikaõpetus 3. klassile – Tln: Avita
5. Leuhin, Pedaste. Loodusõpetus 3. klassile – Tln: Avita

IV klassis:

1. Hiisjärvi. Õpime eesti keelt suheldes. Eesti keele õpik IV klassile – Tln: Avita
2. Kurm. I love English. Student`s Book 2 – Tln: Koolibri
3. Kaasik, Balcytis. Matemaatika õpik IV klassile – Tln: Avita
4. Ennok, Leuhin, Pärtel. Loodusõpetuse õpik IV klassile – Tln: Avita
5. Mõttus. Inimene ja ühiskond. 4. klassi õpik – Tln: Koolibri
6. Sepp, Järv. Muusikaõpetus IV klassile – Tln: Avita
7. Lind. Tööõpetus 1. – 4. klassile. Tekstiilitööd – Tln: Koolibri
8. Lind, Rihvk. Tööõpetus 1. – 4. klassile. Meisterdamine – Tln: Koolibri
9. Lind. Tööõpetus 1. – 4. klassile. Oska olla ja korda hoida – Tln: Koolibri

V klassis:

1. Hiisjärvi. Õpime eesti keelt suheldes. Eesti keele õpik V klassile – Tln: Avita
2. Kurm, Jõul. I love English. Student`s Book 3 – Tln: Avita
3. Nurk, Telgmaa. Matemaatika V klassile – Tln: Koolibri
4. Adamson, värä. Ajaloo õpik 5. klassile – Tln: Avita
5. Sepp, Järv. Muusikaõpetus V klassile – Tln: Avita
6. Hellat, Leuhin, Pärtel. Loodusõpetus V klassile – Tln. Avita
7. Jänes. Terviseõpetus. V klassi õpik – Tln: Koolibri

VI klassis:

1. Hiisjärv. Emakeele õpik 6. klassile – Tln: Avita
2. Kurm. Jõul. I love English. Student's book 4 – Tln: Koolibri
3. Leibur, Oruste. Deutsch VI. Lehrbuch – Tln: Koolibri
4. Telgmaa, Nurk. Matemaatika VI klassile – Tln: Koolibri
5. Libe, Toom, Martin, Ennok., Lepasaar. Loodusõpetus VI klassile – Tln: Avita
6. Kõiv. Vanaaeg. Ajaloo õpik VI klassile – Tln: Avita
7. Sepp, Järv. Muusikaõpetus 6. klassile – Tln: Avita
8. Kärner. Õpime suhtlema! Õpik 6. klassile – Tln: Koolibri

VII klassis:

1. Ehala, Veismann. Noor keeletekasutaja. 7. klassi eesti keele õpik – Tln: Kunnimees
2. Nahkur, Sökk. Sõna võlu. 7. klassi kirjanduse õpik – Tln: Koolibri
3. Kurm. Enjoy your English 2. Textbook – Tln: Koolibri
4. Leibur, Saar. Deutsch 7. Lehrbuch – Tln: Koolibri
5. Nurk, Telgmaa, Undusk. Matemaatika VII klassile – Tln: Koolibri
6. Pärtel, Tenno. Loodusõpetus 7. klassile – Tln: Koolibri
7. Martin, Kokasaar, Toom. Bioloogia õpik VII klassile – Tln: Avita
8. Jõgi, Nilson, Pihlak, Tõnisson. Maakera loodusgeograafia 7. klassile – Koolibri
9. Kraav, Kõiv. Inimeseõpetus. 7. klassi õpik – Tln: Koolibri
10. Karp, Garsnek, Ojakäär. Muusikaõpik VII – VIII klassile – Tln: Avita
11. Kõiv, Raudkivi. Keskaeg. Ajaloo õpik VII klassile – Tln: Avita

VIII klassis:

1. Õunapuu. Lause ja kõne. 8. klassi emakeele õpik – Tln: Koolibri
2. Au, Hennoste. Kirjandus VIII klassile – Tln: Avita
3. Jõul, Kurm. Enjoy Your English 3. Textbook – Tln: Koolibri
4. Leibur, Mandri, Oruste. Deutsch 8. Lehrbuch – Tln: Koolibri
5. Lepik, Nurk, Telgmaa, Undusk. Matemaatika VIII klassile – Tln: Koolibri
6. Pärtel. Füüsika VIII klassile – Tln: Koolibri
7. Karik, Liivanurm. Keemia VIII klassile – Tln: Koolibri
8. Martin, Toom, Kokasaar. Bioloogia VIII klassile – Tln: Avita
9. Jõgi, Pihlak, Tõnisson. Maakera loodus- ja inimgeograafia 8. klassile – Koolibri
10. Tannberg, Laur, Türkiainen, Klaassen, Espenberg, Jullinen. Uusaeg VIII klassile –
11. Karp, Garsnek, Ojakäär. Muusikaõpik VII – VIII klassile – Tln: Avita

IX klassis:

1. Õunapuu. Keel ja kõne. 9. klassi emakeele õpik – Tln: Koolibri
2. Hennoste. Väike eesti kirjanduslugu. 9. klassi õpik-lugemik – Tln: Koolibri
3. Jõul, Kurm. Enjoy Your English 4. Textbook – Tln: Koolibri
4. Leibur, Oruste, Paavo. Deutsch IX. Lehr- und Übungsbuch – Tln: Koolibri
5. Tõnso. Matemaatika 9. klassile – Tln: Mathema
6. Pärtel, Lõhmus. Füüsika IX klassile. Soojusõpetus. Aatom ja universum – Koolibri
7. Timpmann. Füüsika IX klassile. Elektriõpetus – Tln: Koolibri
8. Karik. Keemia 9. klassile – Tln: Koolibri
9. Toom, Martin, Kokasaar. Bioloogia IX klassile – Tln: Avita
10. Tõnisson, Pihel. Eesti ja Euroopa loodus- ja inimgeograafia 9. klassile – Koolibri
11. Värä, Tanneberg, Pajur. Lähiajalugu 9. klassile – Tln: Avita

12. Möldre, Toots. Kodanikuõpetus 8. – 9. klassile – Tln: Koolibri
13. Garsnek, Sepp, Ojakäär. Muusikaõpik IX klassile – Tln: Avita

TÖÖVIHIKUD

I klassis:

1. Hiiepuu, Klooren. Aabitsa töövihik – Tln: Avita
2. Hiiepuu, Klooren. Lugemiku töövihik 1. klassile – Tln: Avita
3. Hiiepuu, Rehemäe. Kirjatehnika vihik 1. ja 2. osa – Tln: Avita
4. Rummo, Rute, Valgma. Koduloo töövihik 1. klassile – Tln: Avita
5. Veskimäe, Härma. Muusikaõpetuse töövihik 1. klassile – Avita

II klassis

1. Hiiepuu, Klooren. Lugemiku töövihik 2. klassile 1. ja 2. osa - Avita
2. Valgma, Rute, Rummo. Koduloo töövihik 2. klassile – Avita
3. Veskimäe, Härma. Muusikaõpetuse töövihik 2. klassile – Tln: Avita

III klassis:

1. Klooren. Lugemiku töövihik 3. klassile, 1. ja 2. osa – Avita
2. Kurm. I love English 1. Workbook – Koolibri
3. Belials. Matemaatika töövihik 3. klassile 1. ja 2. osa – Avita
4. Leuhin, Pedaste. Loodusõpetuse töövihik 3. klassile – Avita
5. Urbel, Pullerits. Muusikaõpetuse töövihik 3. klassile – Avita

IV klassis:

1. Hiisjärvi. Emakeele töövihik 4. klassile 1. ja 2. osa – Avita
2. Kurm. I love English 2. Workbook – Koolibri
3. Kaasik. Matemaatika töövihik 4. klassile 1. ja 2. osa – Avita
4. Pärtel, Leuhin, Hellat. Loodusõpetuse töövihik 4. klassile – Avita
5. Mõttus. Inimene ja ühiskond 4. klassi töövihik – Koolibri
6. Sepp, Järv. Muusikaõpetuse töövihik 4. klassile – Avita

V klassis:

1. Hiisjärvi. Emakeele töövihik 5. klassile 1. ja 2. osa – Avita
2. Kurm, Jõul. I love English 3. Workbook – Koolibri
3. Nurk. Matemaatika töövihik V klassile – Koolibri
4. Pärtel, Leuhin, Hellat. Loodusõpetuse töövihik 5. klassile – Avita
5. Sepp, Järv. Muusikaõpetuse töövihik 5. klassile – Avita
6. Raudsepp. Kunstiõpetuse tööraamat V klassile – Avita
7. Kärner. Terviseõpetus. 5. klassi töövihik - Koolibri

VI klassis:

1. Hiisjärvi. Emakeele töövihik 6. klassile 1. ja 2. osa – Avita
2. Leibur, Oruste. Deutsch VI. Arbeitsheft – Koolibri
3. Nurk. Matemaatika töövihik 6. klassile – Koolibri
4. Libe, Toom, Martin, Ennok, Lepasaar. Loodusõpetuse töövihik 6. klassile 1. ja 2. osa - Avita
5. Maripuu. Vanaaeg. Ajaloo töövihik 6. klassile – Avita
6. Kärner. Õpime suhtlema! 6. klassi töövihik – Koolibri
8. Sepp Järv. Muusikaõpetuse töövihik 6. klassile – Avita

VII klassis:

1. Riismaa, Rätsep, Veismann. Noor keelekasutaja. 7. klassi eesti keele töövihik – Künnimees
2. Nahkur, Sökk. Sõna võlu. 7. klass kirjanduse töövihik – Koolibri
3. Leibur, Saar. Deutsch VII Arbeitsheft – Koolibri
4. Nurk, Undusk. Matemaatika töövihik VII klassile – Koolibri
5. Pärtel. Loodusõpetuse töövihik 7. klassile – Koolibri
6. Parts. Bioloogia töövihik 7. klassile – Avita
7. Pihlak. Maakera loodusgeograafia töövihik 7. klassile – Koolibri
8. Maripuu. Keskaeg. Ajaloo töövihik 7. klassile – Avita
9. Kõiv. Inimeseõpetus. 7. klassi töövihik – Koolibri

VIII klassis:

1. Õunapuu. Lause ja kõne. 8. klassi emakeele töövihik – Koolibri
2. Leibur, Mandri, Oruste. Deutsch VIII. Arbeitsheft – Koolibri
3. Lepik, Nurk, Undusk. Matemaatika töövihik 8. klassile – Koolibri
4. Pärtel. Füüsika töövihik VIII klassile I ja II osa – Koolibri
5. Karik, Liivanurm. Keemia töövihik VIII klassile – Koolibri
6. Jalast, Mägi, Pihlak. Maakera loodus- ja inimgeograafia töövihik 8. klassile – Koolibri
7. Tannberg. Uusaeg. Ajaloo töövihik 8. klassile – Avita

IX klassis:

1. Õunapuu. Keel ja kõne. 9. klass emakeele töövihik – Koolibri
2. Kauge. Matemaatika töövihik 9. klassile – Avita
3. Pärtel. Füüsika töövihik IX klassile. Soojusõpetus. Aatomiõpetus. Universumiõpetus – Koolibri
4. Karik. Keemia töövihik 9. klassile – Koolibri
5. Tõnisson, Pihel, Pihlak, Mägi. Eesti ja Euroopa loodus- ja inimgeograafia töövihik 9. klassile – Koolibri
6. Tannberg, Linnus. Lähiajalugu. Ajaloo töövihik 9. klassile – Avita

SEOSED ERI ÕPPEAINETE VAHEL

Seosed eri õppeainete vahel kujundatakse temaatiliste rõhuasetuste, ainekavu läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja –viiside abil. Integratsiooni soodustab õpitava käsitlemine eri alustelt, eri seisukohtadelt. Seoste leidmine õppeainete vahel taotleb kildudest terviku loomist.

Enamikke aineid õpetatakse läbi mõistete, mis on kasutusel mitmes õppeaines. Mõisteid erinevates õppeainetes õppides ja kasutades on õpilastel võimalik aduda terviknähtusi. Nähes nii seoseid mitmete õppeainete vahel, saavad õpilased oskuse kasutada saadud teadmisi komplekselt edaspidises õppetöös ja elus.

Et oma ainet õpetada, peab aineõpetaja teadma, kas kasutab teatud mõistet ainult tema või ka teised aineõpetajad. Kas ta on mõiste esmaõpetaja või on see õpetatud juba mõnes varasemas klassis. Sellele teadmisele tuginedes on võimalik valida erinevaid õppemeetodeid ja –viise teemade õpetamisel ja käsitlemisel.

Koostasime loendi humanitaarainete, loodusainete ja matemaatika mõistetest, mis on kasutusel mitmes õppeaines.

Keelemõistete seosed

MÕISTE	EESTI KEEL	INGLISE KEEL	SAKSA KEEL
aeg	III IV VIII	V - IX	VI - IX
ainsus ja mitmus	III IV VIII	V - IX	VI - IX
alus	I - IV VIII	III - IX	VI - IX
antonüümid	I - IX	V VIII IX	VIII IX
arvsõna	VII	V - IX	VI - IX
asesõna	IV VII	III - IX	VI IX
homonüümid	I - V IX	V - IX	
häälik ja täht	I - IV VII	III - IX	VI VII
infinitiiv	VII VIII	V - IX	VII VIII IX
interpunktsioon	II - IX	III - IX	VI - IX
jutustav lause	I - V	III - IX	VI - IX
kes? ja mis?	I - IV	V - IX	VI - IX
kokku- ja lahkukirjutamine	IV - IX	V - IX	VI - IX
käsklause	I - V	III - IX	VI - IX

käänamine	VII	VI - IX	VI - IX
käändelõpp	VII	V - IX	VII - IX
küsilause	I - V VIII	III - IX	VI - IX
lause ja selle lõpumärgid	I - V IX	III - IX	VI - IX
lihtlause	III - V VIII	V - IX	VI - IX
liide	IV V VII - IX		VII - IX
liitlause	IV V VIII IX	VIII IX	VII - IX
liitsõna	I - IX	V - IX	VI - IX
lühendid	III IV IX	V - IX	VI - IX
minevik	III IV VIII	V - IX	VII - IX
määrsõnad	VII	V - IX	VI - IX
määrus	VI VIII	VII - IX	VIII IX
nimisõna	III IV VII	III - IX	VI - IX
olevik	III IV VII	III - IX	VI - IX
omadussõna	II - IV VII	III - IX	VI - IX
ortograafia	V - IX	V - IX	VI - IX
otsekõne	V VIII IX	VII - IX	
partitsiip	VII VIII		VII - IX
pööramine	III IV VII	III - IX	VI - IX
pöördelõpp	IV VII	IV - IX	VI - IX
sidesõnad	II - IX	V - IX	VI - IX
sihitis	VI	V - IX	VIII IX
suur algustäht	I - IX	III - IX	VI - IX
sõna	I - IV	III - IX	VI - IX
sõnamoodustus	III VI - IX	VIII IX	VI - IX
sõnaraamatud	II - V VII IX	III - IX	VI - IX
sünonüümid	I - IX	V - IX	
tegasõna	II - IV VIII	III - IX	VI - IX
tulevik	VIII	VI - IX	VII - IX
tunnus	VII - IX	VII IX	VII - IX
tähestik	I - IV	III - IX	VI - IX
täiend	VIII	VIII IX	VI - IX
täis- ja kaashäälik	I - IV IX	III - VI	
tüvi	VII - IX	V - IX	VI - IX
võõrsõnad	I - IX		VI - IX
öeldis	IV V		VIII IX
öeldistäide	VIII	VIII IX	VIII IX

Tekstimõistete seosed

MÕISTE	KIRJANDUS TEKSTIÕP	AJALUGU	INGLISE KEEL	SAKSA KEEL	INIMESE- ÕPETUS	ÜHISKONNA- ÕPETUS	MUUSIKA
ajalooline jutustus	VI VII VIII	V VI	VIII				
algriim	VII VIII						V
analüüs	V VI	V - IX		VIII IX	VII		
artikkel	VII - IX	V - IX	VIII	VIII IX	III	IV	
arutus	III - IX	VI - IX	VII - IX	VII - IX	VII	VIII IX	
arvamus	II - IX	V IX	V VII - IX	VI - IX	V - VII	IV VIII IX	
autor	I - IV				VII		I - IV
avaldus	VIII IX	IX					
ballaad	VII - IX						VI
dialoog	I - IX	IX	V - IX	VI - IX	VII		
eesmärk	III - IX	VI - IX		VIII	III VII	IV VIII IX	
elulookirjeldus	VII - IX			VIII			
essee	VIII IX	IX		VII	V - VII		
intervjuu	II - IV VII - IX		VIII IX	VII - IX	III		
iseloomustus	III IV VI VIII IX	VII - IX	V	VIII IX	V - VII	VIII IX	I
jutustus	I - VI	V - IX	V - IX	VI - IX			
kavastamine	I - IX	V - IX	V IX		VII	VIII IX	
kiri	III V		III V VI VIII IX	VI - IX		IV	
kirjeldus	II - IV VI - IX		V VI VIII IX	VI - IX	VII	VIII IX	
kõne	VIII				V VI		
küsimuste esitamine	I - IX	V - IX	III - IX	VI - IX	V - VII	IV	I II
küsimustele vastamine	I - IX	V - IX	III - IX	VI - IX	V - VII	IV	I II
luuletus	I - VIII		III - IX	VIII IX	VII		I II
muinasjutt	I - VII		V VII IX	VII IX			I II

muistend	II - V VII	V - VII			VII		
mustand	VII - IX	V - IX	V IX		VII		
mõistatus	I - VII		V VIII				I III
näidend	I - IV VI VII		V		VII		
pildiseeria	I - IV		V VI IX	VII VIII IX	VII		
puhtand	VII - IX	V - IX	V IX		VII		
rahvalaul	I - IV VII	V					I - III V
riim	I III IV VII						I V
seletuskiri	VII - IX				VII		
skeem	III - VI	VI - IX	VI - IX	VI - IX	VII	IV VIII IX	
sõnarütm	VII VIII						I - V
tabel	I - IV VIII IX	VI - IX	IV - IX	VI - IX	V - VII	IV VIII IX	
uudis	III IV IX				III VII	VIII IX	
vanasõna	I - IV VI VII IX	V - IX	VIII				
väitlus	II - IV				III VII	IV	
värss	VII VIII						V
ülevaade	VIII IX	VI - IX	V - IX	VI - IX		VIII IX	
ümberjutustus	II - IX		V VII IX				

Loodusainete mõistete seosed

MÕISTED	GEO- GRAAFIA	LOODUS ÕPETUS	BIO- LOOGIA	KEEMIA	FÜÜSIKA	AJALUGU	ÜHISKONNA ÕPETUS	INIMESE- ÕPETUS	MATE- MAATIKA
aatom		IV VII		VIII IX	VIII IX				
aatomielektri jaam	VIII IX				IX				
aatomituum		VII		VIII IX	IX				
absoluutne kõrgus	VII VIII	VI							
aegkond	VII VIII		IX						
aheraine	IX	VI							
aine		III IV V VII		VIII IX	VIII				
aine tihedus, ühik		VII		VIII IX	VIII IX				
ajastu	VII VIII IX					IX			
ajaühik		I II III IV VIII			VIII IX				III IV V
alepõllundus	VIII	VI				V VII			
algmeridiaan	VII VIII IX	IV							
allikas	VII VIII IX	IV V VI							
aluskord	VII VIII IX	VI							
araablased	VII VIII IX					VII			
arengumaa	VIII IX					IX	VIII IX	VII	
arv mõõtkava	VII VIII IX								VII IX
asimuut	VII				IX	V - IX			
astronoomilised aastajaad	VII VIII IX	I - VI			IX			I III	
astronoomilised vaatlused		IV			IX				
atlas	VII VIII IX	IV VI					IV		
atmosfäär	VII VIII IX	IV			VIII	IX			
aurumine	VII VIII IX	III - VIII		VIII IX	VIII IX				

aurustumissoojus				VIII	IX				
autonoomia	VIII IX						VIII IX		
baromeeter	VII VIII IX	VII			VIII				
Celsius	VII	II VII			IX				
demograafia	VIII IX						VIII IX		
demokraatia						V - IX	IV VIII IX	VII	
diagramm	VIII IX	IV				IX			I III IV V VI
eksport	VIII IX					VIII IX	VIII IX		
eksportkultuur	VIII IX						VIII IX		
ekvaator	VII VIII	III IV VI	VIII						
elastsusjõud		VII			VIII				
elektrijõud		VII			IX				
elektrijuht		III VII		VIII IX	IX				
elektrilaeng		VII		VIII IX	IX				
elektriliselt neutraalne keha		III			IX				
elektriseeritud e laetud keha		VII			IX				
elektriseeritud kehade vastastikune mõju		VII			IX				
elektriskeem		III			IX				
elektrivool vesilahustes metallides		III VII			IX				
elektron		VII		VIII IX	IX				
elektron		VII		VIII IX	IX				
elektronkate		VII		VIII IX	IX				
elementaarlaeng		VII			IX				

elementarlaeng		VII			IX				
emigrant	VIII IX					VIII	VIII IX		
emigratsioon	VIII IX						VIII IX		
energia jäävuse seadus		VII		VIII IX	IX				
evolutsioon	VII VIII		IX						
fenoloogilised aastaajad	VII VIII IX	IV VI							
fosforiit	VIII IX	IV VI							
fossiilne kütus	VII VIII IX	VI					VIII IX		
fotoaparaat			IX		VIII				
fotosüntees	VII	V VI	VII VIII	VIII IX	VIII				
füüsikaline suurus		VII			VIII IX				
geiser	VII VIII IX	IV		IX					
geograafiline laius	VII VIII IX						VIII IX		
geograafiline pikkus	VII VIII IX						VIII IX		
globaalprobleemid	VII VIII IX		VIII IX	VIII IX		IX	VIII IX		
gloobus	VII	I - VI			VIII				
heli		IV	IX		VIII				
heli kiirus			IX		VIII				
heli kõrgus			IX		VIII				
helkur		I III						I III	
hoovus	VII VIII IX	IV V VI							
horisont		IV			IX				
huumus	VIII IX	IV VI							
hõõglamp		III			IX				
hõrdejõud		III VII			VIII				
hõõrdumine		VII			VIII				
häääl		I IV	IX		VIII				

igilumi ja -jää	VII VIII IX	IV	VIII			V VI			
ilm	VII VIII IX	I - VI							
ilmajaam	VII VIII IX	V VI							
ilmakaared	VII VIII IX	III IV V VI			VIII				
ilmastik	VII VIII IX	III IV VI							
immigrant	VIII IX						VIII IX		
immigratsioon	VIII IX						VIII IX		
import	VIII IX					VIII IX	VIII IX		
indiaanlased	VIII IX					VII VIII IX			
inertsus		VII			VIII				
infraheli			IX		VIII				
inimrass	VIII IX		IX			VI			
investeering	IX						VIII IX		
ioon		VII		VIII IX	IX				
iseseisev riik	VIII IX					V - IX	VIII IX		
isoterm	VII VIII IX	VI							
joonmõõtkava	VII VIII IX								VII IX
juhe		III			IX				
Jupiter		IV			IX				
jõelähe	VII VIII IX	IV V VI						III	
jõeorg	VII VIII IX	IV VI							
jõestik	VII VIII IX	IV VI							
jõesuue	VII VIII IX	IV V VI				VI		III	
jõesäng	VII VIII IX	IV V VI							
jõgi	VII VIII IX	IV V VI				V - IX		III	
jõgikond	VII VIII IX	IV VI							
jõud, jõuühik		III VII			VIII				
järv	VII VIII IX	IV V VI						III	
jääaeg	VII VIII IX	IV V VI							

kaardi projektsioon	VII VIII IX								IX
kaart	VII VIII IX	III IV V VI				V - IX			
kaevandus	VII VIII IX	VI					VIII IX		
kalor				IX	VIII IX				
kang		III			VIII				
kanjon	VII VIII IX		VIII						
kapital	VIII IX						VIII IX		
karjäär	VIII IX	IV					VIII IX		
kasvuhooneefekt	VII VIII IX		VII IX	VIII IX			VIII IX		
keemiline põlemine			VIII IX	VIII IX					
keemilise elemendi järjenumber		VII		VIII IX					
keemilised reaktsioonid		VII	VIII IX	VIII IX					
keemine		II V VII		VIII IX					
keemistemperatuur		V VII		VIII IX	VIII IX				
keha keskmine tihedus		VII			VIII				
kehade vastastikmõju		III VII			VIII				
keskmine kiirus		VII			VIII				IV V
keskkonnakaitse	VII VIII IX	III - VII	VII IX	VIII IX		IX	VIII IX	V	
kihelkond		VI				V VII IX			
kiirgusdoos			VIII		IX				
kiirguskaitse			VIII IX		IX				
kiirguste mõju elusorganismidele		VII	VII	VIII	VIII IX	IX			
kiirgusvood	VII VIII IX		VIII						
kiiritushaigus			VIII		IX				
kiirus, ühik		III VII			VIII				IV V

kivimid	VII VIII IX	IV VI						
kivistis e fossiil	VII VIII IX	IV VI	IX					
kivisüsi	VII VIII IX	I IV VI		IX				
kliima	VII VIII IX	VI						
kliimavöötmed	VII VIII IX	IV						
kolonisatsioon	VIII IX					VI VII VIII IX		
koloonia	VIII IX					VI VII VIII IX		
komeet		IV			IX			
kompass	VII VIII IX	III VI			VIII IX	VI VII		
kondenseerumine		V VI VII		VIII IX	IX			
kontinent	VII VIII IX					VII		
konventsioon						IX	VIII IX	
koonduv valgusvihk			VII VIII IX		VIII			
kooslus	VII VIII IX	III VI	VII					
kraater	VII VIII IX	IV						
kristalliline aine		VII		VIII IX	VIII IX			
kujutise konstrueerim					VIII			VI
kultuurtaimed	VIII IX	II III VI	VII					
kumerläätis			VIII IX		VIII			
Kuu		I III IV			VIII IX			
Kuu faasid, liikumine, varjutused		IV			VIII IX			
kuumaveeallikas e geiser	VII VIII IX	IV		IX				
kõrgus	VII	III - VII			VIII			III VI - IX
kõrgustik	VII VIII IX	V VI						
küla	VIII IX	VI				VIII IX	I III	
külmapoolus	VII VIII IX	IV VI						
laava	VII VIII IX	IV						

laht	VII VIII IX	III - VI							
lainetus	VII VIII IX	IV							
legend	VII VIII IX	IV VI				VI VII			
liikumise trajektoor		VII			VIII				
linn	VII VIII IX	V VI				V - IX	IV VIII IX	I II III	
linnastumine	VIII IX	VI				IX	VIII IX		
liustik	VII VIII IX	IV							
looduskaitse	VII VIII IX	III - VI	VII	VIII IX			VIII IX		
looduslik radioaktiivsus									
loomulik iive	VIII IX						VIII IX		
looniit e loopealne	VII VIII IX	VI	VIII						
lubjakivi	VII VIII IX	IV VI		VIII IX					
luup		II IV			VIII				
lääts			VIII IX		VIII				
läätsse suurendus			IX		VIII				
Maa	VII VIII IX	I - VII	VII IX	VIII IX	VIII IX	V - IX	VIII IX		
Maa pöörlemine	VII VIII IX	I III IV			IX				
Maa telje kalle	VII VIII IX	IV			IX				
Maa tiirlemine	VII VIII IX	III IV			IX				
maailma telg	VII	III			IX				
maailmajagu	VII VIII IX	IV VI	VIII			V - IX	VIII IX		
maailmameri	VII VIII	IV V VI	VIII				VIII IX		
maak	VIII IX	IV					VIII IX		
maakond	IX	VI				V IX	IV VIII IX	I II III	
maakoor	VII VIII IX	IV VI							
maardla	VII VIII IX	VI					VIII IX		
maavara	VII VIII IX	IV V VI		VIII IX			VIII IX		
maavärin	VII VIII IX	IV							

madalik	VII VIII IX		VIII						
magma	VII VIII IX	IV							
magnet		III IV			IX				
magneti poolus	VII	III			IX				
magnetjõud		III			IX				
magnetnõel	VII	III			IX				
magnetväli		III			IX				
mandrijää	VII VIII IX	VI	VIII			V VI			
manner e kontinent	VII VIII IX	IV VI							
Marss		IV			IX				
mass		III VII		VIII IX	VIII IX				IV - IX
massi määrtmine		III VII		VIII IX	VIII IX				
massiühik		III VII		VIII IX	VIII IX				III - IX
meetermäärdustik					VIII IX				IV - IX
mehaaniline iive	VIII IX						VIII IX		
mehaaniline liikumine		VII			VIII				V
meri	VII VIII IX	III - VI						V	
meridiaan	VII VIII IX	IV V VI							
Merkuur		IV			IX				
metoor		IV			IX				
meteorit		IV			IX				
migratsioon	VIII IX						VIII IX	VII	
mikrofauna	VIII IX	VI							
mikroskoop		IV	VII VIII IX		VIII IX				
mineraal	VII VIII IX	VI					VIII IX		
mittejuht		III			IX				
molekul		IV VII		VIII IX	VIII IX				
moondekivim	VII VIII IX	IV							

moreen	VII IX	VI						
udel		IV VII		VIII IX	IX			
muld	VII VIII IX	I IV V VI	VII					
murduvad valguskiir			IX		VIII			
must pind		IV	IX					
mustmuld	VII VIII IX		VIII					
mõõtkava	VII VIII IX	III IV VI			VIII			
määramine					VIII IX			VII IX
müra					VIII		V	
neutron		VII		VIII IX	IX			
neutron		VI		VIII IX	IX			
niit	VII VIII IX	II V VI	VII					
normaalrõhk		VII		VIII IX	VIII			
normannid e viikingid	VII VIII					V VII		
nukleon				VIII IX	IX			
nullmeridiaan	VII VIII IX	VI						
nõgusläätis			IX		VIII			
nägemine		I III IV	IX		VIII			
nähtav valgus			IX		VIII			
näiline kujutis			VII VIII IX		VIII			
oaas	VII VIII IX		VII					
ookean	VII VIII IX	IV						
optiline keskkond			IX		VIII			
orientiir	VII							IX
orkaan	VII VIII IX			VIII IX				
osoonikiht	VII VIII	IV						
pagulane	VIII IX						IV VIII IX	
paljand	VII VIII IX	VI						

pankrannik	VII VIII IX	VI							
paralleel e rööbik	VII VIII IX	VI							
parlament	VIII IX					VII VIII IX	IV VIII IX		
pealiskord	VII VIII IX	VI							
peegeldumine		I IV - VII		VIII IX	VIII				
peegeldunud valguskiir	VII	IV	IX		VIII				
peegelpind		I IV			VIII				
pikkusühik	VII VIII IX	VII		VIII IX	VIII IX				III - IX
pinge, pingeühik		III			IX				
pinnakate	VII VIII IX	VI							
pinnamood e reljeef	VII VIII IX	V VI							
pinnasevesi	VII VIII IX	IV VI							
pinnavesi	VII VIII IX	IV VI							
plaan	VII VIII IX	III IV VI					IV	III	V VI VII
plankton	VII VIII IX	II							
Pluuto		IV			IX				
polaarjooned	VII VIII IX	IV VI							
polaaröö	VII VIII IX	IV			IX				
poolsaar	VII VIII IX	III - VI				V - IX			
poolus	VII VIII IX	III - VI			VIII IX				
prooton				VIII IX	IX				
puisniit	VIII IX	VI							
Põhjanael		IV			IX				
põhjavesi	VII VIII IX	IV V VI							
põlevkivi	VII VIII IX	IV VI					VIII IX		
Päike	VII VIII IX	I - VII	VII	VIII IX	IX			V	
päikesepatarei		IV			IX				
Päikesesüsteem		IV	IX		VIII IX				

päripidine kujutis			VII VIII IX		VIII				
püsid		VI	VII						
raba e kõrgsoo	VII VIII IX	VI	VII						
rabenemine	VII VIII			VIII IX					
radioaktiivsed jäänud			VIII IX		IX				
radioaktiivsus	VIII IX	VII	VIII IX		IX				
rahvastik	VII VIII IX	III					VIII IX		
rahvastiku tihedus	VIII IX						VIII IX		
rahvuspoliitika	VIII IX						VIII IX		
raskusjõud		VII			VIII				
regionaalne	VIII IX		VIII						
relatiivne kõrgus	VII VIII IX								
reljeef	VII VIII IX	VI							
reservaat	VIII IX		VIII				VIII IX		
ressursid	VII VIII IX						VIII IX		
riik	VII VIII IX					V - IX	IV VIII IX	I II III	
rõhk	VII VIII IX	IV VII		VIII IX	VIII				
rõhk vedelikus				VIII	VIII				
rändrahn	VII VIII IX	VI							
röntgenikiirgus			IX		IX				
saar	VII VIII IX	III - VI				V - IX			
sademed	VII VIII IX	III - VI						V	
samakõrgusjoon e horisontaal	VII VIII IX	VI							
samarõhujoon e isobaar	VII VIII IX	VI							
samasügavusjoon e isobaar	VII VIII IX	VI							

samatemperatuurijoon e isotherm	VII VIII IX	VI							
satelliit	VII VIII IX				IX		VIII IX		
Saturn		IV			IX				
savann	VIII IX		VIII						
seniit	VII VIII IX	VI			IX				
settekivim	VII VIII IX	IV VI							
Siber	VII VIII IX						VIII IX		
silm		I II IV	IX		VIII			V	
silmaga nähtav valgus			IX		IX				
silmalääts			IX		VIII			V	
siseenergia		VII			IX				
siseränne	VIII IX						VIII IX		
siseveed	VII VIII IX	IV V VI							
soojushulk, ühik		VII			IX				
soojusjuhtivus		II V VI VII		VIII IX	IX				
soojuskiirgus	VII VIII IX	II			IX				
soojusliikumine		II VII			IX				
soojuspaisumine		II V VII		VIII	VIII				
soojusülekanne		VII			VIII				
spetsialiseerumine	VIII IX						VIII IX	III	
stepp	VIII IX		VIII						
sudu	VII VIII IX		IX	VIII IX					
sulamissoojus		II V VII		VIII	IX				
sulamistemperatuur		V VII		VIII	IX				
Suur Pauk			IX		IX				
suurusjärk		VII		VIII IX	IX				
taeva põhjapoolus		III			IX				
taevakehade									

liikumine		IV			IX				
tagasiränne	VIII IX						VIII IX		
taifuun	VII VIII IX	IV							
tardkivim	VII VIII IX	IV	VIII						
tasakaaluasend		III IV VII	IX		VIII				
tasandik	VII VIII IX	V VI		VIII IX					
teepikkus		III VII			VIII IX				III - IX
teepikkuse graafik					VIII				VII
teleskoop		IV			VIII IX				
temperatuuriskaala	VII	II VII			IX				
termomeeter	VII	I - VII		VIII IX	VIII IX				II
toidukultuur	VIII IX	III	VIII				VIII IX	III	
tselluloos	VIII IX		VIII	IX			VIII IX		
tuul	VII VIII IX	II - VI							
tuum	VII VIII IX	IV VII	VII	VIII IX					
tuumaelektrijaamad	VIII IX	VII			IX				
tuumaenergeetika	VIII IX	VII			IX				
tuumajõud		VII			IX				
tuumarelv					IX		VIII IX		
tõeline kujutis			VIII		VIII				
tööjõud	VIII IX						VIII IX	III	
tööpuudus	VIII IX		IX				VIII IX	VII	
ujumine		III V VI	VII		VIII			I V	
ultraheli			IX		VIII				
universum		IV			IX				
vaatleja		I IV	VIII IX		VIII IX				
vaatlus		I IV VII			VIII IX				
vahevöö	VII	IV							
vald	VIII IX	VI				VI VII	IV VIII IX	I II III	

valge pind	VII				VIII				
valgus	VII	I II IV VIII			VIII				
valgusallikas		I IV VII	IX		VIII IX			V	
valguse hajus peegeldumine		IV	IX		VIII				
valguse kiirgumine	VII	VII	IX		VIII IX				
valguse murdumine		IV	IX		VIII				
valguse neeldumine		IV	IX		VIII				
valguse peegeldumine		I IV	IX		VIII				
valguse spekter			IX		VIII				
valguskiir		IV			VIII				
vari	VII	I IV	IX		VIII				
vedelik		II - VII		VIII IX	VIII IX				
vedeliktermomeeter		VII			VIII IX				VII
Veenus		IV			IX				
veeringe	VII VIII IX	III - VI		VIII					
vektor					VIII				IX
vesi	VII VIII IX	I II IV - VII		VIII IX	VIII IX			V	
Vesiniku aatom		IV VII		VIII IX	IX				
vett läbilaskev kiht	VII VIII IX	V VI							
vettkandev kiht	VII VIII IX	V VI							
vettpidav kiht	VII VIII IX	V VI							
vooluallikas		III VII			IX				
vooluring		III VII			IX				
vulkaan	VII VIII IX	IV							
vähemusrahvused	VIII IX		IX				VIII IX		
vähendatud kujutis			VIII		VIII				
väin	VII VIII IX	IV V VI							

värviline pind			IX		VIII				
vööndiaeg	VII VIII IX				IX				
õhkkond	VII VIII IX	III IV VI							
õhuniiskus	VII VIII IX	II V VI VII	VII VIII IX		VIII IX				
õhurõhk	VII VIII IX	IV VI			VIII				
ühtlane liikumine		VII			VIII				
üldhariduskool	VIII IX						IV VIII IX	III VII	
üldkõrgus e absoluutne kõrgus	VII VIII IX	VI							IX
üleslükkejõud		III			VIII				
ülikool	VIII IX					V - IX	VIII IX	VII	
ümberpööratud kujutis			VIII		VIII				
ürgorg	VII VIII IX	VI							

KOOLI TRADITSIOONID

1. SEPTEMBER

Armastuse ja lugupidamise kasvatamine oma kooli vastu.

- ✘ IX klass võtab kooli vastu I klassi – toob saali, õnnitleb
- ✘ direktor annab I klassi õpilastele aabitsad ja kooli logoga päevikud
- ✘ kooli logoga päevikud saavad IX klassi õpilased

MINI-JUKUDE PIDU

Sõbralikkuse, abivalmiduse ja viisakuse kasvatamine nooremate ning vanemate õpilaste vahel.

- ✘ IV klassi õpilaste vastuvõtt suuremate perre, toimub nn “ristimine”
- ✘ ürituse korraldab IX klass

ÕPETAJATE PÄEV

Lugupidava suhtumise kasvatamine õpetaja töösse.

- ✘ aktus ja tundide andmine IX klassi õpilaste poolt

SPORTLIK PEREPÄEV ALGKLASSIDELE

Armastuse, lugupidamise kasvatamine vanemate vastu; kasvatada sportlikku vaimu.

- ✘ teatevõistlused, pallimängud spordihallis
- ✘ kohvilaud lapsevanematele sööklas
- ✘ ürituse viib läbi ÖOV

KADRIPIDU

Meeles pidada vanarahva tähtpäevi; arendada laste fantaasiameelt.

- ✘ saali kaunistab ja ürituse viib läbi VIII klass

KÄRLA VALLA LIPUPÄEV

Armastuse kasvatamine oma isamaa ja kodukoha vastu.

- ✘ üritus toimub koostöös Kärla valla kultuurikomisjoniga

JÕULUD

Kristliku maailmavaate tõdede ja usuga seotud kommete selgitamine, austamine ja järgimine.

- ✘ adventiküünalde süütamine kogu kooliperega
- ✘ kooli jõulukuusel tulede süütamine
- ✘ koolimaja kaunistamine
- ✘ jõululaat
- ✘ päkapikutamine (igast klassist üks päkapikk läheb jõuluõnnitlusi viima Kärla valla asutustesse)
- ✘ jõluhommik Kärla kirikus
- ✘ jõlupeod
- ✘ jõulukuu üritused viib läbi VII klass

ISESEISVUSPÄEV

Austuse kasvatamine oma isamaa vastu.

- ☒ pidulik kontsert-aktus

VASTLAPÄEV

Meeles pidada vanarahva tähtpäevi ja kombeid

- ☒ liulaskmine mägedes või “võistlemine” spordisaalis

KAUNI EMAKEELE NÄDAL

Kasvatada armastust oma keele ja kultuuri vastu, tähtsustada õige emakeele kasutamist.

- ☒ tunnustada paremaid keeletundjaid
- ☒ tunnustada paremaid omaloomingu kirjutajaid ja joonistajaid
- ☒ tunnustada paremaid etlejaid

JÜRIPÄEV

Meeles pidada vanarahva tähtpäevi, kasvatada sportlikku vaimu.

- ☒ jüripäevajooks Kärla pargis ja alevikus
- ☒ maastikumäng algklassidele
- ☒ ürituse viib läbi VI klass

KEVADKONTSERT

Kasvatada kunstimeelt, oskust nautida kunstiloomingut, tahet ise midagi luua ja teistele näidata.

- ☒ kontsert toimub alati emadepäeval
- ☒ õpilased esitavad õppeaasta jooksul ainetundides ja ringides õpitud
- ☒ toimub joonistuste ja käsitööde näitus

TURVAPÄEV

Õpetada käituma ja tegutsema võimalikus ohuolukorras; kujundada hoiakut turvaliselt liigelda.

- ☒ toimub liikluspäev, kus külas liikluspolitseinik
- ☒ toimub jalgratta vigursõit
- ☒ õppepäev käitumisest tulekahju puhkemise korral
- ☒ külas on päästeteenistuse töötajad

KESKKONNANÄDAL

Kasvatada keskkonda hoidvaid väärtushinnanguid ja käitumisnorme.

- ☒ kõik klassid koristavad Kärla parki ja koolimaja ümbrust
- ☒ 2. – 5. klassi õpilased koristavad prahist Kärla alevikku suubuvate teede ääred
- ☒ 6. – 9. klassi õpilased käivad metsa istutamas
- ☒ 2. – 5. klassi õpilastele toimub preemiareis Mustjala loodusmaja matkaradadele
- ☒ sügiseti võtab kool osa vabariiklikust “Prügikolli” üritusest

ÕPPEEKSKURSIOONID

Õppida paremini tundma oma kodukoha ja kodumaa kaunimaid paiku.

- ☒ 1. klass   Loona mõis, Suure Tõllu kerisekivi, Pidula kalakasvatus, Karujärv

- ☒ 2. klass Viidumägi, Mihkli talumuuseum
- ☒ 3. klass Kuressaare linn ja loss
- ☒ 4. klass Ninase poolsaar, Panga pank, Angla tuulikud
- ☒ 5. klass Ida-Saaremaa ja Muhumaa
- ☒ 6. klass Hiiumaa
- ☒ 7. klass Lõuna-Eesti

ÕPPEMATKAD

Õppida paremini tundma oma kodukoha kaunist loodust ja ajaloolisi vaatamisväärtusi. 1. – 4. klass vaatavad Kärla vallas kasvavaid looduskaitse all olevaid puid.

- ☒ 1. klass Ohaka jalakas Sõmera külas, Pireti kivi Mätasselja külas
- ☒ 2. klass Sassi tamm Paikülas, Peeter Süda-aegse koolimaja asukoht
- ☒ 3. klass Karujärve poopuu, Lihulinna maalinn
- ☒ 4. klass Tuiu haab Kandla külas, Kandla mõis
- ☒ 5. klass Hirmuste mägi, Suure Tõlluga seotud paigad

TUTIPÄEV

Oma kooli tunde ja ühtsuse kasvatamine.

- ☒ I klass saadab ära IX klassi
- ☒ VIII klassi soovivad IX klassile eksamiteks
- ☒ esimene klassijuhataja jagab “varanduse” – algklassidest säilinud asjad ja tööd
- ☒ ürituse aitab läbi viia VIII klass

LÕPUAKTUS

Oma kooli tunde kasvatamine.

- ☒ saali kaunistab VIII klass
- ☒ klassijuhataja sõnavõtt
- ☒ tervitussõnad vallavanemalt, lastevanematelt ja VIII klassilt
- ☒ IX klass hüvastijätukõne

